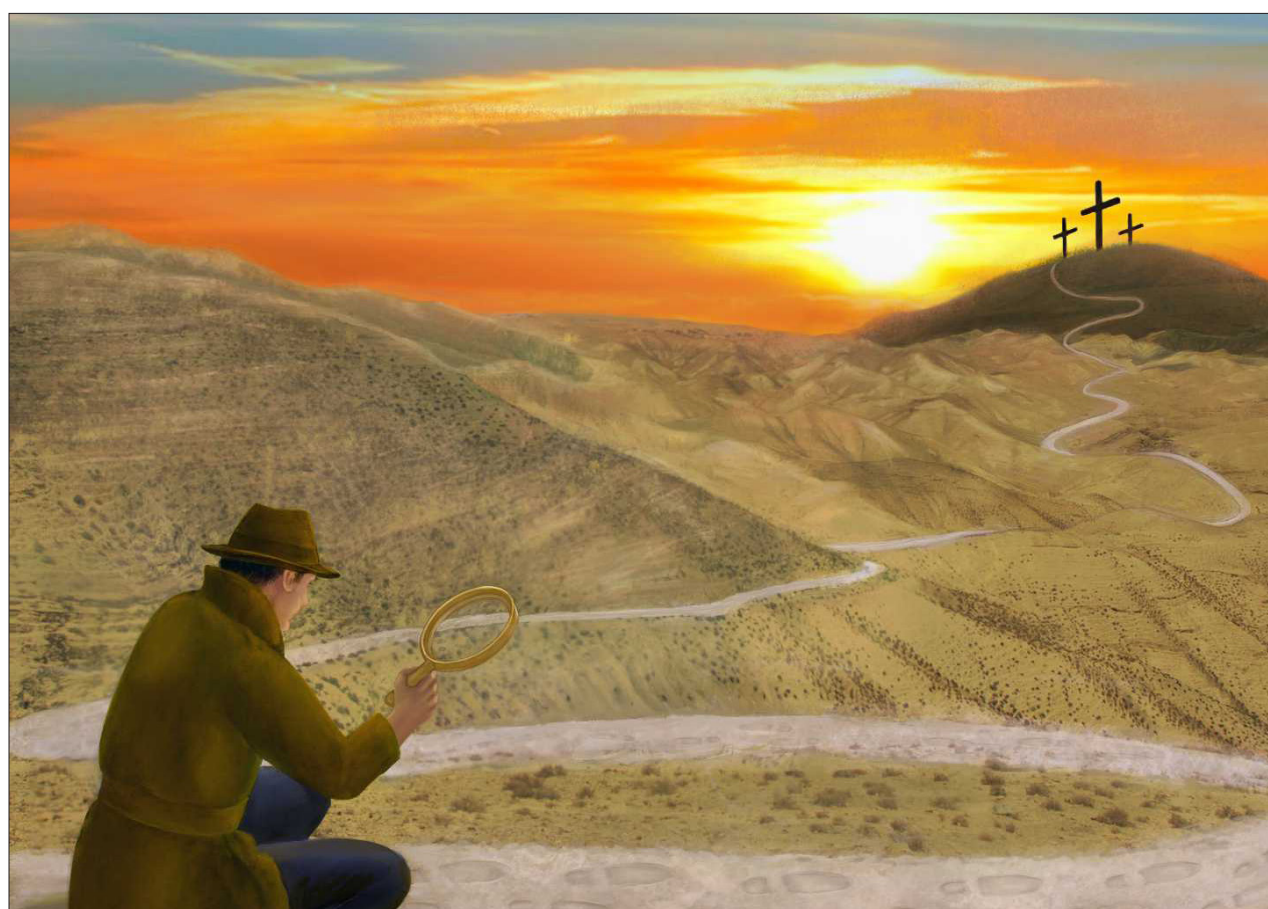

Siječanj / Veljača 2020

Svezak 102, Broj 1

Glasnik Kristovog Kraljevstva

Dokaz

**Svijet Metodički Pripremljen • Jehovina Zamisao Nije Puki Slučaj
Dokaz Za Stvaranje Čovjeka • Značaj Noine Arke u Našim
Svakodnevnim Životima • Mojsije i Zakon
Isus Mesija • Dokaz Za Izraelsku Dijasporu i Alijua
Završetak Evandeoskog Doba**

Glasnik

Kristovog Kraljevstva

Ovaj časopis svake godine donosi mnoge stranice duhovnog štiva s raznim biblijskim temama. Svaki broj također navodi listu mnogih Biblijskih kongresa i konferencija na kojima ćeš naći Kršćansko zajedništvo. U svakom broju imamo i rubrike Vijesti i Pogledi na svijet (tekući događaji), Danas u Proročanstvu, i informacije o djelovanju Pastoralnog Biblijskog instituta. Pastoralni Biblijski institut objavljuje ovaj časopis dvomjesečno.

Informacije za kontakt

Pastoralni Biblijski institut
P.O. Box 3274
Bremerton, WA 98310
ThePBI@comcast.net
www.HeraldMag.org

Dopisnici

102 Broad Street
Chesham, Bucks, HP5 3ED
Engleska

Berejski Biblijski institut
P.O. Box 402
Rosanna, Victoria 3084
Australija

Urednički odbor

Urednički odbor od petorice koji nadgleda ovaj časopis, od kojih najmanje tri odobravaju objavljivanje svakog članka koji se pojavljuje na stranicama ovog časopisa. Premda su odgovorni za svaki objavljeni članak, odbor ne jamči za svaki izraz koji se u njima nalazi. Sadašnji urednici su: Len Griebs, Ernie Kuenzli, James Parkinson, David Rice, i Tom Ruggirello.

Odbor i urednici slažu se da vrijednost ovog časopisa ovisi o tome da li su suradnici bili slobodni izraziti svoje misli, pod uvjetom da su općenito u skladu sa karakterom i svrhom naše povelje za širenje Biblijskih istina. Godišnja pretplata na ovaj časopis diljem svijeta je 50 HRK, ili besplatno na pisani zahtijev.

Ovaj časopis i njegova misija

Ovlašten poveljom 1918, Pastoralni Biblijski institut, Inc., bio je osnovan za promicanje Kršćanske spoznaje. Njegov časopis, Glasnik Kristovog Kraljevstva, čvrsto zastupa jedini pravi temelj Kršćanske nade koji je sada općenito odbačen — otkupljenje kroz dragocjenu krv (1 Pet. 1:19). „čovjeka Krista Isusa, koji sebe dade kao otkup [odgovarajuća cijena, zamjena] za sve“ (1 Tim. 2:6). Gradeći na ovom sigurnom temelju zlatom, srebrom, i dragim kamenjem Riječi Božje (1 Kor. 3:11-15, 2 Pet. 1:5-11) njegova je daljnja misija „otkrivati svima kako se ostvaruje otajstvo od vjekova sakriveno u Bogu koji je sve stvorio, a sada se po Crkvi objavljuje Poglavarstvima i Vlastima na nebu mnogolika Božja mudrost“ (Efež. 3:5-10).

Oslobođen je utjecaja bilo koje partije, sekte ili ljudskih učenja, dok sve više i više nastoji dovesti svaki svoj iskaz u najveću podložnost volji Božjoj u Kristu, kako je izražena u Bibliji. Slobodan je dakle objaviti odvažno sve što je Gospodin izrekao — u skladu sa Božanskom mudrošću koja nam je dana da razumijemo. Njegov stav nije dogmatičan, nego uvjeren; jer znamo s čime je to potvrđeno, naime sa sigurnim Božjim obećanjima. Smatramo ga nečim pouzdanim što se može koristiti u njegovoj službi; stoga naše odluke u odnosu na ono što se može ili ne može pojaviti na njegovim stranicama moraju biti u skladu s našom prosudbom njegove volje, učenjima njegove Riječi, za izgrađivanje njegovog naroda u milosti i spoznaji. Mi ne samo da pozivamo, mi potičemo naše čitatelje da dokažu sve njegove iskaze sa nepogrešivom Riječi, na koju se stalno pozivamo kako bi olakšali takvo ispitivanje.

Za nas Biblija jasno uči

DA JE CRKVA „HRAM“ ŽIVOG BOGA — njegova „građevina“ čija gradnja traje cijelo Evanđeosko doba — od kad je Krist postao Otkupitelj svijeta i „glavni kamen“ ovog hrama kroz kojega će kad bude završen Božji blagoslovi doći svim narodima i oni će imati pristup Njemu (1 Kor. 3:16,17, Ef. 2:20-22, 1 Moj. 28:14, Gal. 3:29).

DA SE U MEĐUVREMENU NASTAVLJA KLESANJE, OBLIKOVANJE I POLIRANJE posvećenih vjernika u Kristovo djelo pomirenja, i kada posljednji od tog „živog kamenja“, „izabranog i dragocjenog“ bude bio spreman, Veliki Graditelj će ih sve dovesti k sebi kroz prvo uskrsnuće; i hram će biti ispunjen slavom i biti će mjesto sastajanja Boga i ljudi tijekom Milenija (Otkr. 15:5-8).

DA JE TEMELJ NADE ZA CRKVU I SVIJET zasnovan na činjenici da je Isus Krist, milošću Božjom, okusio smrt za svakoga, „otkupnina za sve“ i da će on biti „istinita svjetlost, koja obasjava svakoga čovjeka i koja dolazi na svijet“ u određeno vrijeme (Hebr. 2:9, Ivan 1:9, 1 Tim. 2:5,6).

DA JE NADA CRKVE da će biti poput svog Gospodina, „vidjeti ga kakav doista jest“, biti „sudionikom božanske prirode“, i imati udjela u njegovoj slavi kao sunasljednici (1 Ivan 3:2, Ivan 17:24, Rim. 8:17, 2 Pet. 1:4).

DA JE SADAŠNJI ZADATAK CRKVE usavršavanje svetaca za buduće djelo službe; razvijanje u sebi svake milosti; biti Božji svjedok svijetu; i pripremiti se da budu kraljevi i svećenici u sljedećem dobu (Ef. 4:12, Mat. 24:14, Otkr. 1:6, 20:6).

DA JE NADA ZA SVIJET milenijsko kraljevstvo u kojemu će svi dobiti priliku biti blagoslovljeni sa spoznajom i svim drugim — vraćanje svega onog što je Adam izgubio, svima koji to prihvate i koji budu bili poslušni, iz ruku njihovog Otkupitelja i njegove proslavljene Crkve — dok će svi nepopravljivi biti zauvijek uništeni (Djela 3:19-23, Iza. 35).

U Početku

U doba cvjetajućeg nevjerovanja, Kršanin je potpomognut dokazom, i za sebe i za one kojima govori.

“Uputa” razmatra izvor poduke, pregledava različite načine na koje ju je Kralj Salamun koristio, definira prepreke koje treba nadvladati, definira našeg neprijatelja, i zatim rasvjetljava nagradu koju ćemo dobiti budemo li ju slijedili.

“Svijet Metodički Pripremljen” i “Jehovina Zamisao Nije Slijepi Slučaj” razmatraju Božju metodičku pripremu zemlje za čovjeka i krajnju brigu koju je On upotrijebio da to ostvari.

Sada sama znanost predstavlja veći izazov mnoštvu evolucijskih teorija o porijeklu čovjeka od knjige Postanka. “Dokaz Za Stvaranje Čovjeka” razmatra tekuće stanje znanstvenih dokaza koji očigledno isključuju svako objašnjenje osim onoga iz Prve Mojsijeve.

“Značaj Noine Arke u Našim Svakodnevnim Životima” ispituje arheološki dokaz za Noinu Arku i zatim primjenjuje pouke na naš svakodnevni život.

Zakon kojeg je Bog dao Mojsiju uspoređen je sa drevnim zakonima čovjeka u “Mojsije i Zakon.” Pokazano je da je bio trideset i pet stoljeća ispred svog vremena u odnosu na suvremene prakse javnog zdravstva koje su udvostručile životni vijek čovječanstva.

“Isus Mesija” počinje sa nekoliko referenci na Isusa i apostole iz prvog stoljeća, koje potvrđuju njihovo posto-

Dokaz	
Siječanj / Veljača 2020	
Svezak 102, Broj 1	
4	Svijet Metodički Pripremljen
5	Jehovina Zamisao Nije Puki Slučaj
9	Dokaz Za Stvaranje Čovjeka
12	Značaj Noine Arke u Našim Svakodnevnim Životima
16	Mojsije i Zakon
20	Isus Mesija
23	Dokaz Za Izraelsku Dijasporu i Alijua
26	Završetak Evandeoskog Doba

janje. Zatim nastavlja pokazivati kako je Isus kao Mesija bio predložen sa Izraelskim Pashalnim Janjetom i drugim istaknutim proročanskim događajima.

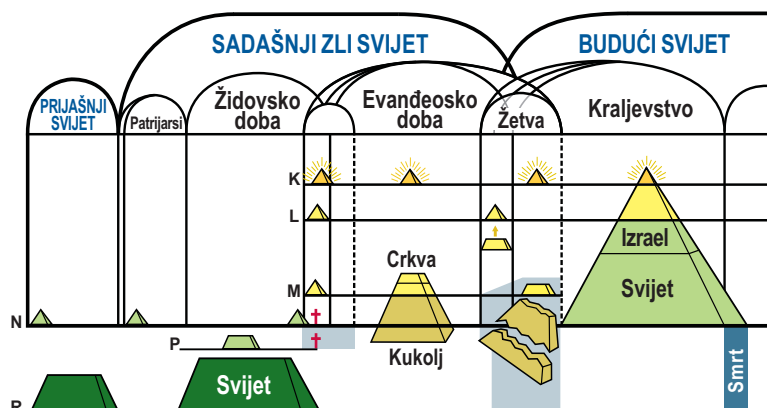
Razlozi za Izraelsku Dijasporu (raspršivanje iz Izraela u ostatak svijeta), i sada pet Alija povratka u zemlju Izrael, prikazani su u “Dokaz Za Izraelsku Dijasporu i Aliju.” Pokazano je da je “dvostruko” vrijeme nemilosti u kojem je Izrael bio završilo 1878, što se poklopilo s početkom Izraelskog povratka.

“Završetak Evandeoskog Doba” pregledava dokaze da smo mi sada u “posljednjem danu” Evandeoskog Doba i sugerira što bi smo trebali činiti u vezi s tim.

Ohrabreni s dokazima koje imamo u vezi točnosti Biblijskih izvještaja, trebali bi smo sa još više pouzdanja primjenjivati njenu uputu u našim svakodnevnim životima.

SLIKOVNI PRIKAZ VJEKOVA

Od izgubljenog do ponovno uspostavljenog Raja

Svijet Metodički Pripremljen

„Jer ovako kaže Jehova, Stvoritelj nebesa, onaj koji je pravi Bog, onaj koji je oblikovao i načinio zemlju, onaj koji ju je učvrstio...koji ju je oblikovao tako da bude nastanjena” (Izaija 45:18 NS Biblijski citati ispod iz Postanka uzeti su iz prijevoda Novi Svijet).

Zemlja je bila metodički pripremljena za čovjeka. Sada je čovjek bio pripremljen za vječni život.

Kao prvo, Bog je stvorio “nebo i zemlju,” iako je zemlja u početku bila pusta i beživotna. Stoga, zemlja je već postojala kada je prvi stvaralački “dan” počeo (stoga bi starost neba, i zemlje, mogla biti nekih 14 milijardi i 4,5 milijarde svako, kao što većina astrofizičara trenutno kaže, ne proturječući Prvoj Mojsijevoj). Kada je “Božji Duh djelovao nad površinom voda,” bila je stvorena prva “prabakterija,” koja je bila u stanju razmnožavati se na temperaturama sve do 315 C (1:1,2). Stoga je prvo djelo bilo prorijediti atmosferu, tako da Sunčevo svjetlo može na neopažen način prodrijeti kroz Zemljinu čvrstu masu. (“Dan” 1)

Drugi Dan vidio je pad atmosferskog tlaka ispod 220 atmosfera da se formira granica od pare, i da se zatim postupno formira nebo između oblaka i mora. Stvaranje novijih vrsta mikroskopskog života razmotreno je u sljedećem članku.

Djelo **3 Dana** prouzročilo je da se čvrsta zemlja ispod mora izvije i izgurne jedan ili više kontinenata iznad vode. Stvaranje trave, bilja, i plodonosnog drveća omogućilo je hranu za životinjski život koji je tek trebao biti stvoren, dok se je ugljični dioksid pretvarao u kisik potreban za taj životinjski život.

Dan 4 vidio je kako se atmosfera nastavlja prorijedivati, sve dok se Sunce nije moglo vidjeti kao kolut na nebu, zatim dok se Mjesec nije također mogao vidjeti kao kolut, i sve dok se na koncu neke zvijezde nisu pojavile kao točkice svijetla (1:14-19). Još izravnije sunčevo svjetlo potpomoglo je rastu biljaka i drveća.

Već obilna vegetacija pružala je hranu za ribe, ptice, dinosauruse, itd. (“žive duše”), stvorene tijekom **5 Dana**, kojeg mi možemo poistovjetiti sa onim što geolozi nazivaju Kambrijskim razdobljem. Smatra se da je glavni

dio Kambrijske eksplozije životnih oblika bio prije samo pet milijuna godina, prije nešto više od petsto milijuna godina. Ti su životni oblici došli na vrijeme biti hranom za druge mesoždere stvorene kasnije. Štoviše, životinjski život pretvorio je kisik u ugljični dioksid, pa je tako došlo do ravnoteže između kisika i ugljičnog dioksida.

6 Dan je dao stoku, druge velike životinje, i gmizavce (također nazvane “živim dušama”), višima u hranidbenom lancu. U konačnici, bio je stvoren čovjek, na vrhu hranidbenog lanca. Bog je zatim dao čovjeku zadatak. “Bog je zatim pogledao sve što je načinio, i gle, bilo je vrlo dobro” (1:31).

Svaka od prvih šest era stvaranja završava sa “Tako je došla večer, pa jutro - dan ____.” Međutim ne postoji izjava “Tako je došla večer, pa jutro — dan sedmi.” Stoga kada je Bog “sedmoga dana stao počivati od svega djela koje je načinio” (2:2), to sugerira da je On jednostavno napravio stanku daljnjih četiri tisuće godina prije početka “novog stvorenja.”

Bog je bio odredio da “načini čovjeka na sliku svoju, nama sličnog” (1:27). Kasnije, kada su Adam i Eva sagriješili, oni su zadobili sličnost (3:22) ali su izgubili sliku. Sada je potrebno dvije tisuće godina da se razvije svećenstvo koje će pomoći vratiti čovjeka u tu sliku, u daljnjih tisuću godina.

Dokaz je da se Božji plan razvija.

Šest stvaralačkih “dana” pripremiло je Zemlju za ljudski rod.

Jehovina Zamisao Nije “Puki Slučaj” — Drugi Stvaralački Dan

„I reče Bog: “Neka bude svod posred voda da dijeli vode od voda!” I bi tako. Bog načini svod i vode pod svodom odijeli od voda nad svodom. A svod prozva Bog nebo. Tako bude večer, pa jutro - dan drugi” (1. Mojsijeva 1:6-8).

Izuzetno teška i gusta magli slična atmosfera na početku Drugog Dana sjela je izravno nad površinom voda. Tada još uvijek nije bilo kisika — molekule toliko važne stvorenjima

stvorenjima kao što smo mi koji imamo “dah života.” Za prvi Stvaralački Dan, 1. Mojsijeva 1:2 bilježi, “tama se prostirala nad bezdanom,” no ipak u isto vrijeme, “Duh Božji lebdio je nad vodama.” Općenito se razumije da to znači da su visoko mineralizirane vode već imale život.

Drugi Stvaralački Dan se razlikuje od svih drugih “dana.” Taj “dan,” iz perspektive znanstvene zajednice, pokriva najduže geološko razdoblje od bilo kojeg od šest stvaralačkih dana. Taj je stvaralački dan pokrio dugo geološko razdoblje i nije bio 24 sata, premda neki i dalje održavaju doslovno tumačenje teksta Prve Mojsijeve.

Što je veoma zanimljivo, aktivnost tog dana završava bez izvješća, “Bog je vidio da je nešto bilo dobro” kao što nalazimo kod svakog od drugih pet dana. Razlog ćemo razmotriti kasnije.

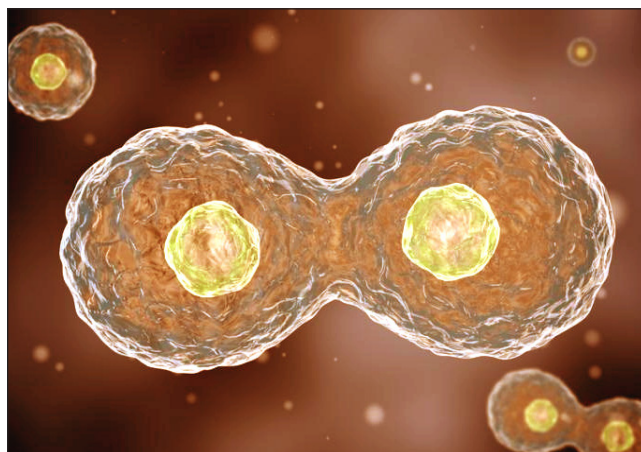
Snažno zanimanje za sva obilježja tog “dana” od strane znanstvene zajednice iznijelo je na svjetlo dana neodoljiv dokaz za vodstvo i vještinu majstora graditelja (Izreke 8:22-31). Naš Nebeski Otac pun ljubavi bio je arhitekta, i njegov sin, “Logos” (Ivan 1:3), u potpunoj harmoniji sa drugim anđeoskim vojskama, uvelike je uživao u oblikovanju naše zemlje i kao čovjekovog doma i kao Jehovinog “podnožja” (Izaija 66:1).

Kako bi smo bolje razumjeli izvanredno djelo Drugog Stvaralačkog Dana, zajedno ćemo razmotriti izvjesne detaljne znanstvene vrhunce. To je namijenjeno onima koji se suočavaju sa stavom neodobravanja prema Bibliji temeljenom na znanosti, sa posebnim fokusom na mlađe čitatelje. Internet je zatrpan sa znanstvenim smećem što se tiče stvaranja — stoga kupci budite pazite! Odobranje takvih filozofija čini štetu i razumijevanju Svetog Pisma i znanosti. Knjiga Svetog Pisma i knjiga prirode ima jednog te istog Autora, i one su u potpunom skladu.

Dok složenost jednostavne žive stanice izgleda da skreće pažnju na izravan stvaralački čin, pišući o pokre-

tanju stvaralačkog procesa u Novom Stvorenju, Pastor Russell je rekao, “Nije na nama da osporavamo da je čak i protoplazma Paleozoitskog mulja možda došla u postojanje kroz kemijsko djelovanje visoko mineraliziranih voda tih mora. Ono što mi tvrdimo je da se je sve dogodilo kao rezultat božanske namjere i pripreme, i, stoga su to bila božanska stvorenja, što god da su bili kanali ... I mi tvrdimo da je to pokazano sa činjenicama prirode ništa manje nego Prvom Mojsijevom.”¹

Prije nego nastavimo priču o važnim biološkim razvoji- ma, istražimo nakratko obilježja neživućeg 2 Stvaralačkog Dana.

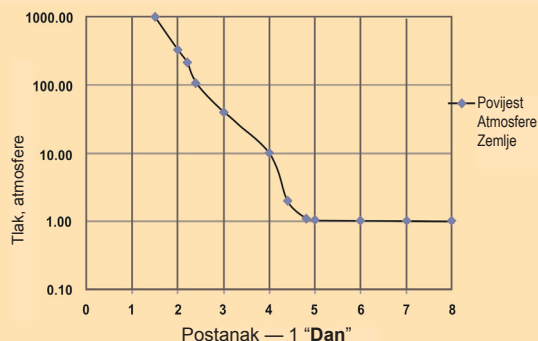

Složenost stanice ukazuje na misaono stvaranje.

Kontinenti Tek 3 Dana

Tijekom 2 Dana još se nisu bili pojavili kontinenti. Ugljeni materijali sa površine bili su nošeni okomito prema dolje u pokrivač više od 640 km i zatim vraćani na površinu u kratonima kako bi se dobilo rijetke i predivne dijamante. Pokrivač je još uvijek bio pre vruć da podržava težinu kontinenata kako bi ih podigao iznad površine oceana. Kao što Biblija zapaža, “suha zemlja,” za koju mi razumijemo da znači kopnene mase, nije se imala pojaviti tek do 3 Stvaralačkog Dana (1. Mojsijeva 1:9). Tijekom 2 Dana, tektonske su se ploče prihvatile odgovornosti, i konvektivne sile u pokrivaču pokrenule bi se sa okomitog na vodoravno kada počinje 3 Dan.

"Dan"	Atm. Pri. (MPa)	Atmosf. (Atm)	"Neka bude"
1.5	100	986.92	Svijetlo po prvi puta primjetno
2	33	325.68	
2.2	22.06	217.72	Sučelje tekućine i pare
2.4	11	108.56	
3	4	39.48	suha zemlja, vegetacija
4	1	9.87	Sunce se po prvi puta vidi
4.4	0.2	1.97	Mjesec se po prvi puta vidi
4.8	0.11	1.09	Zvijezde se po prvi puta vide
5	0.105	1.04	Ribe i Ptice
6	0.101325	1	Životinje, čovjek
7	0.101325	1	Odlaganje Zbog Novog Stvorenja
8	0.1	0.99	Bog će biti "sve u svima"

Kao i kod gotovo svakog obilježja ovog Stvaralačkog Dana, znanstvena zajednica ima toplu raspravu, ali oni se slažu da je voda jednom prekrivala zemlju. "Povijest rasta kontinentalne kore je neizvjesna, i bilo je predloženo nekoliko različitih modela koji uključuju postupan, usporen, ili serijski proces. Još je neizvjesnije vrijeme i svjetovni je trend nastanka velikog dijela kopnene mase iznad mora (podzemne kopnene mase), s procjenama u rasponu od jedne milijarde do prije tri milijarde godina."²

Razdvajanje Voda od Voda

Izvještaj iz Prve Mojsijeve govori o velikim promjenama u atmosferi koje su razdijelile "vode od voda," stvarajući prostor atmosfere s vodom koja prekriva površinu i oblacima gore. Neke sjajno napravljene geološke studije bile su u stanju izvući taj detalj o atmosferi iz izvještaja čvrste stijene!³

U neprijateljskom okruženju na početku 2 Dana, nije bilo kisika. Mi ne bi bili u stanju disati. Kada je taj dan započeo, atmosferski tlak možda je bio 300 puta ili više nego što je danas. Nas bi to shrvalo. Ocean je obilovao životom, ali gusta je atmosfera propuštala samo ograničeno svjetlo. Sunce je bilo stvoreno davno prije, međutim njegova puna slava neće zasjati nad zemljom sve do 4 Dana. Oceanske vode bile su napunjene sa metalnim solima i bile su visoko radioaktivne. Iako postoji dokaz za led u polarnim krajevima, temperatura oceana bila je blizu 70° C u većini oceana.

Rekonstrukcija atmosferskog tlaka pokazala se kontroverznom za one koji tumače geološki izvještaj — procjene variraju više od faktora 100! Međutim, površinski zapis iz Prve Mojsijeve učinio je takvu rekonstrukciju atmosferskog tlaka mogućom.⁴ (Vidi karte, stranica 6, vrh.) Ti rezultati idu u prilog procjena u geofizičkoj zajednici da je atmosferski tlak bio viši od 100 puta od sadašnjeg tlaka.

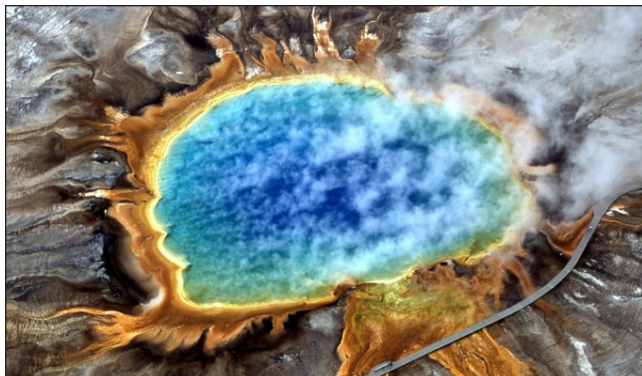
{5,6} Sa daljnjim proučavanjem, može se očekivati da će 300 atmosfera tlaka kojima daje prednost planetarna znanstvena zajednica biti priznato kao najbolja procjena.

Koja Vrsta Života?

Prošlo je samo nekoliko kratkih desetljeća od istraživanja dubokih oceanskih vulkanskih otvora u 1960 — ima i vodilo je znanstvenu zajednicu do toga da razumije da život prvog Stvaralačkog Dana ne zahtijeva svjetlo. Zapravo, znanstvena zajednica sada priznaje da veliki dio života na zemlji i dalje živi bez svjetla, hraneći se kemikalijama koje izviru duboko unutar zemlje.

Pastor Russell predložio je ono što se je u to vrijeme činilo krajnje dugim geološkim vremenskim razdobljima za Stvaralačke Dane. On je izazvao neke iz zajednice Biblijskih vjernika da je njihova duljina bila daleko veća od 24 sata. On je shvaćao da Bog upravlja pojavljivanjem različitih životnih oblika tako da bi oni došli upravo u pravo vrijeme, kao što mi vidimo Drugog Dana. U Foto Drami Stvaranja, on je dao ovu javnu izjavu: "Sukob između evolucije i Biblije bio je oštar. No ipak, nepotrebno trenje je bilo izazvano. Jedino u pogledu čovjeka Biblija govori o posebnoj, izravnom Božjem stvaranju. Izjave iz Prve Mojsijeve s obzirom na niže oblike života umjesto toga favoriziraju nešto na liniji specijalizirane Evolucije" (Pastor C.T. Russell, Fotodrama Stvaranja, IBSA, 1914.) To je sve bilo u skladu sa tvrdnjama koje on izlaže u Novom Stvorenju, koje je već citirano, "Nemojmo se boriti za više od onoga o čemu Sveto Pismo autoritativno govori."

Jedna domena života sastoji se od bakterije, ali od presudne je važnosti bila druga domena života prilično različita od bakterije i koja sporo raste. Ono što je mnogo hvaljeno u znanstvenoj zajednici, taj je život bio uspješno

Neke arheje žive na veoma visokim temperaturama

njegovan u laboratoriju i u Kolovozu 2019 imenovana je *Asgard-Archea*. Poput bakterije, područje života *Archee* je u potpunoj tami i koristi kemikalije umjesto kisika. Premda se bakterija može udvostručiti u jedan sat, udvostručenje *Archeae* zahtijeva 20 dana.

Mi možemo biti sigurni da vještina nebeskih vojski u genetskom inženjeringu nadilazi naše sadašnje pipkajuće napore. Predivno djelo ne završava sa dvije domene jednostaničnog života. Sada su i *Archea* i bakterija bili u partnerstvu unutar jednostanične membrane. Obje su zadržale svoj vlastiti DNA i specijalizirale se u onome što one rade najbolje. Stoga su Prvog Dana bile stvorene dvije domene izrazito različitog jednostaničnog života, ali one su se udružile Drugog Dana. To je zaista bio rijedak događaj s obzirom na znanstvenu zajednicu.⁸

Dr. Lynn Margulis provela je svoju karijeru fokusirajući se na taj rani život, i usred mnogo protivljenja sredinom 1960 — ih, branila je teoriju da je partnerstvo tih dvaju domena života ono što je dovelo do rasta najvažnijih stanica na planetu zemlji.⁹ Ona je podržavala to da je kod stvaranja krajnje složenog, integriranog sistema jedne žive stanice koja podržava “dizanje i nošenje” svega života na zemlji — prijanjanje svega zajedno u biljke i životinje bilo je daleko manje složen zadatak! Stoga je najteži posao bio — pored davanja svijesti čovjeku — stvaranje jedne žive stanice, ne jednom, nego dva puta u stvaranju bakterije i *Archee*. To je već bilo učinjeno na kraju prvog Stvaralačkog Dana i bilo je dobro! Detalji koji doprinose radu žive stanice čudo su koje čini da organizacija i infrastruktura suvremenog grada izgleda primitivno.

Između tih dvaju domena razvilo se partnerstvo. DNA *Archee* razvila je staničnu jezgru i stvorila zaštitni stanični zid. Prekrivena bakterija ograđena unutar stanice postala je mitohondrij. Mitohondriji su tako bili kupani u staničnim hranjivim tvarima, koje su opskrbljivale svaku njihovu potrebu. Zauzvrat, mitohondrij je snabdijevao stanicu sa energijom — s mnogo energije. Mi danas nazivamo taj novi oblik života eukaryotes. Svaka biljka i životinja stvoreni su od eukariotskih stanica.

Stvaralačko djelo 2 Dana nije tu završilo. Sa rođenjem eukariota, sljedeća su stvorenja bile jednostanične biljke, koje mi zovemo algama. Alge su eukarioti koji kroz fotosintezu pretvaraju sunčevu svjetlost u šećer i oslobađaju kisik. Koliko je bilo presudno za život na zemlji sada potrebuje naše razmatranje.

Sunčeva Toplota — Presudna za Život

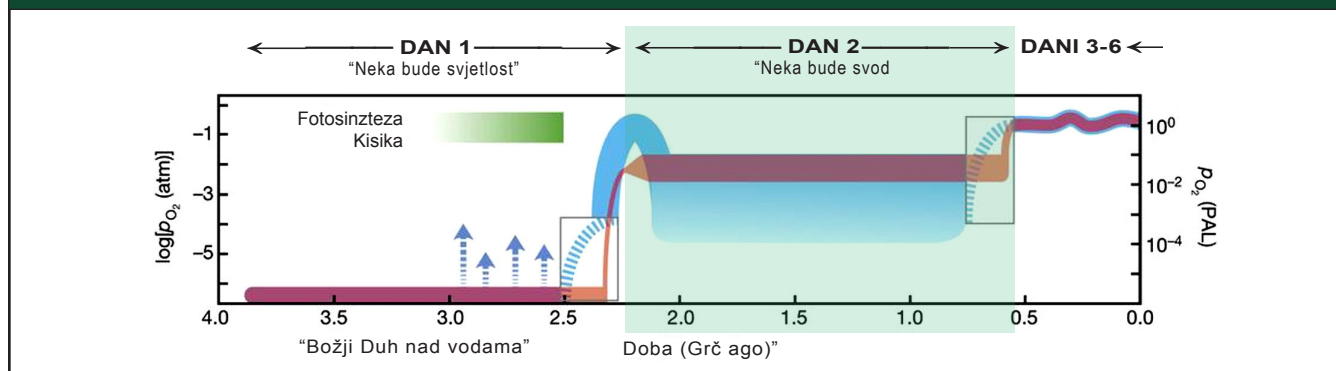
Kada je kolabirajući vodik najprije formirao naše sunce i počeo njegov život kao zvijezde, izazna snaga Sunca bila je 70% veća od sadašnje. Međutim, tijekom 2 Dana u nastanku je bila kriza. Izlaz svjetla i topline od sazrijevajućeg sunca brzo je rastao. Sunce ne “gori” kao što mi razumijemo vatru — nego, reakcija nuklearne fuzije prouzrokuje da zvijezda sjaji, kao kada mi svjedočimo zastrašujućoj snazi hidrogenske bombe. Nusprodukt reakcije vodikove fuzije je lagani element helij. Kada se je helij nakupio u suncu, on je pokrenuo novi slijed fuzijskih reakcija koje su dovele do daljnje proizvodnje iz sunca približno našem sadašnjem stupnju. Danas se ta solarna proizvodnja povećava i dalje, ali veoma, veoma poolagano.

Jedna od najvećih kriza za život na zemlji — 2 Dana — bio je njen uski izlaz iz neizbježnog staklenika od kojeg bi prokuhali oceani. Božjom zamisli, bile su stvorene alge baš kada je bilo potrebno da se spriječi ta katastrofa. Alge uzimaju ugljični dioksid iz atmosfere. Tako je stvaranje algi smanjilo staklenik. Kada se je prvi put shvatilo veličinu te krize, popularno izvješće citira Dr. Michaela Harta iz NASE koji govori o pojavljivanju algi baš u pravo vrijeme i da je to bio “puki slučaj.”¹⁰

Kada pogledamo na kompleksan život u oceanima i na zemlji, mi nalazimo da se biljke ne brinu samo za sebe, nego da osim toga podržavaju sav životinjski život. Biološka zajednica pita jer je to za njih zagonetka, “Zašto bi složen i energetski zahtjevan posao pretvaranja ugljičnog dioksida i vode u šećer, sa oslobađanjem slobodnog kisika, do sada daleko premašilo količinu koju trebaju konzumirati alge da bi se održale na životu?” Kratki je odgovor da su biljke zamišljaju, pripremale atmosferu životinje koje udišu zrak i opskrbljujući ih sa hranom. Izgleda kao da život djeluje u suradnji sa drugim životom da se modificira okoliš; tako da održi uvjete povoljne za nastavak života. To je nazvano Gaja pretpostavkom,¹¹ i to je izgleda parametar kreativnog dizajna. (Vidi sliku stranica 8, vrh).

Tijekom 2 Dana, vodila se borba između eukariota koji ovise o kisiku i ostatka života za kojega je kisik otrovan.¹² I jedni i drugi su željeli dominirati oceanima. Ponekada je život koji je volio kisik dominirao zemljom, ali zatim bi život koji mrzi kisik zadobio nadmoć. Svjetski nanosi željeza, položeni tijekom 2 Dana, daju fascin-

“Dani” i Geofizički Izvještaj

“Rast kisika u Zemljinom Ranom Oceanu i Atmosferi,” Timothy W. Lyons, Christopher T. Reinhard, i Noah J. Planavsky, *NATURE* 2014-02-20.

tan izvještaj o toj borbi. Jedan tanak sloj rude od crnog željeza pokazat će da je atmosfera bila oskudna kisikom i zatim, iznad njega, sljedeći tanki sloj rude od crvenog željeza pokazat će atmosferu bogatu kisikom. Zatim je uslijedio daljnji takni sloj nanosa oskudnog kisika. Taj proces “klackanja” ponavljao bi se desetke puta prije nego nego bi atmosfera bogata kisikom postala dominantnom, i razdvojenje voda ispod od voda iznad postalo trajnim obilježjem neba. Život je također pretvarao ugljični dioksid koji je dominirao atmosferom u minerale, koji su se taložili na morskom dnu. Tako je opadao atmosferski tlak.

Da li je 2 Dan Bio Dobar?

Gledajući na velike promjene u atmosferi koje Prva Mojsijeva označava za 2 Dan, mi jedino možemo biti zahvalni za pažljivi dizajn i izvršenje stvaralačkog procesa. Nije bio “puki slučaj” da su se alge pojavile upravo onda kada su bile potrebne da prilagode atmosferu. Mi možemo samo špekulirati zašto “dobrota” ostvarenja nije bila proslavljena. Samo to što je život preživio taj mrcvareći dan možda bi bilo dovoljno.¹³

— Richard Doctor

(1) Pastor C.T. Russell, *Novo Stvorenje*, (1904), stranice 35, 36. Dodatni citati o ovoj temi, “Nemojmo se boriti za više od onoga što Sveto Pismo traži. Biblija ne tvrdi da je Bog stvorio odvojeno i pojedinačno mirijade vrsta riba i gmazova; nego samo da se je božanski utjecaj, ili duh, gomilao, i da je božanskom namjerom more iznijelo svoja stvorenja različitih vrsta — Procesi nisu objašnjeni — jedna vrsta mogla se je, pod drugačijim uvjetima, razviti u drugu; ili su iz iste prvobitne protoplazme mogli razviti

različiti redovi stvorenja pod drugačijim uvjetima. Nitko to ne zna, i nemudro je biti dogmatičan.”

(2) Bindeman, I.N., “Brzo iskršavanje postojećeg kopna i početak suvremenog hidrološkog ciklusa prije 2.5 milijarde godina,” *Nature*, 557, 24 Svibanj, 2018, stranica 545.

(3) Crockford, Peter W., “Utrostručen izotop kisika dokaz za ograničenu Proteozoitsku primarnu produktivnost,” *Nature*, 559, 26 Srpanj, 2018, stranica 614, “parametri kao što su kao što je izmjena troposfere i stratosfere izvršili su znatno manji utjecaj.”

(4) Parkinson, J.B., “Earth’s Atmospheric Pressure” (privatna komunikacija), 2015.

(5) Porcellia, D., D. Woolumb, i P. Cassen, “Rijetki Plinovi iz dubine zemlje: početne zalihe, uhvaćene iz solarne maglice, i izgubljene tijekom stvaranja Mjeseca,” *Earth and Planetary Science Letters*, 193(1-2), 30 Studeni, 2001, stranice 237-251.

(6) Sleep, Norman H., “The Hadean-Archaeon Environment,” *Cold Spring Harbor Perspectives in Biology*, 6, 2 Lipanj, 2010: a002527.

(7) Pennisi, E., *Science*, 365, 12 Kolovoz, 2019, stranica 631.

(8) Ward, Peter D., i D. Brownlee, *Rare Earth — Why Complex Life is Uncommon in Universe*, Copernicus (2000).

(9) Margulis, Lynn, *Symbiotic Planet*, Basic Books, (1998), stranica 29.

(10) Hindley, K., “Earth’s Atmosphere — A Lucky Fluke,” *New Scientist*, 8 Lipanj, 1978, stranica 671.

(11) Lovelock, James, *Gaia: A New Look at Life on Earth*, Oxford University Press, 1979.

(12) Lyons, Timothy W., C.T. Reinhard, N.J. Planavsky, “Rast kisika u Zemljinom ranom oceanu i atmosferi,” *Nature*, 20 Veljače, 2014.

(13) Napomena urednika: Moguće je da zbog kiša i voda plimnih valova koji su kasnije bili korišteni da unište većinu života, 2 Dan nije bio nazvan “dobrim” (1. Mojsijeva 6:7; 7:11)

Dokaz Za Stvaranje Čovjeka

„Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih”
(1. Mojsijeva 1:27 JB).

Jedna od rasprava između znanstvene i vjerske zajednice još od vremena Charlesa Darwina bila je: kako je nastao čovjek. Kršćani su stoljećima vjerovali biblijskom izvještaju da je Bog stvorio prvog čovjeka i ženu. “Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična” (1. Mojsijeva 1:26). “Jahve, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša” (1. Mojsijeva 2:7).

Mnogi u znanstvenoj zajednici, odgurnuvši u stranu Prvu Mojsijevu, i počev od Darwina, kontruirali su teoriju da je čovjek evoluirao bez božanskog ili inteligentnog nadgledanja od obitelji majmuna kroz “kariku koja nedostaje.” Perspektiva Evolucije dominira udžbenicima biologije kao da je ostvarena činjenica, a ne nedokazana teorija. Međutim, nedavna i povijesna i znanstvena otkrića bacaju ozbiljnu sumnju na vjerodostojnost evolucije kao porijekla čovjeka.

Povijesni Izazovi Evoluciji Čovjeka

Na primjer, “najraniji stanovnici Mezopotamije ... isto tako kao i najraniji poznati narodi Egipta, Krete, i Male Azije, u stvarnosti su imali civilizaciju koja je daleko nadmašila onu Evrope još prije četiri ili pet stoljeća; i zaista uspoređena sa našom sadašnjeg vremena dosta povoljna.” Vodeći evolucionista, Prof. John Arthur Thomson, napisao je, “Suvremeno istraživanje vodi nas dalje od slike primitivnog čovjeka kao divljeg, tupog, pohotnog, i ratobornog. Postoji više opravdanja za gledati na primitivnog čovjeka kao na pametnog, ljubaznog, velikodušnog, i inovativnog.”¹

Ta opažanja su potvrda Biblijskog izvještaja da je prvi čovjek, Adam, bio stvoren savršenim: “I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro” (1. Mojsijeva 1:31). Biblija dodaje da je osmi naraštaj nakon Adama uključivao Jubala, “oca onih što sviraju harfu i svirala” (1. Mojsijeva 4:21), i “Tubalkajina, podučavatelja svakog kovača koji radi s mjedi i željezom” (1. Mojsijeva 4:22) — dokaz da su prvi ljudi imali značajne sposobnosti.

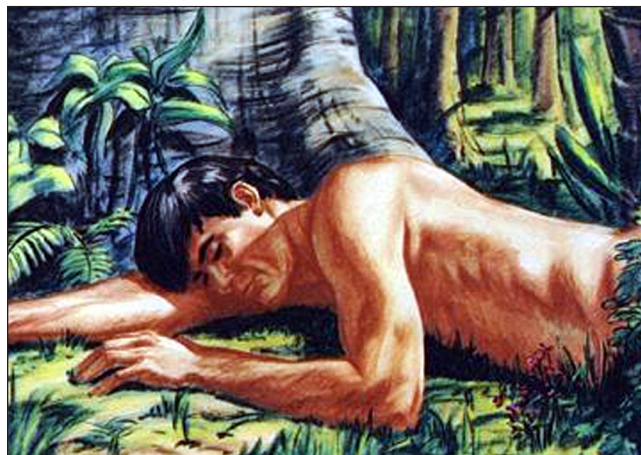
Znanstveni Izazovi Evoluciji Čovjeka

Postoji nekoliko znanstvenih izazova ideji da se je čovjek razvio. Jedan izazov se odnosi na čovjekovu popu-

laciju, “Ako je čovjek na zemlji stotine tisuća godina... zašto je planet danas toliko rijetko naseljen?... Izraelci su poduprljali njihovog stanovništvo oko dvadeset i dva puta tijekom trideset i osam stoljeća od Jakovljevih dana.” Temeljeno na toj stopi rasta, “ako je čovjek bio na zemlji 7000 godina a ne nešto više od 6000 o čemu govori Sveto Pismo, sada bi ovdje živjelo 137,000,000,000 ljudi, a ne samo 6,000,000,000.”² (8 milijardi sada?) ... Ako se čovjek množi na ovoj zemlji čak i 50 000 godina duže, zašto onda svijet danas ima mnogo više stanovništva od šest milijardi? Evolucija nema zadovoljavajući odgovor.

Drugi izazov dolazi od ideje da su se sve složeniji organizmi pojavili slučajno — bez ikakvog vodstva ili dizajna. Meyer kalkulira da su šanse da idealna prvobitna juha stvara sve potrebne aminokiseline, zatim bjelančevine, za jednu živu stanicu, “1 na 1041,000.”³ I slučajnost za ubacivanje svih tih bjelančevina u neku staničnu membranu prekršilo bi Drugi Zakon Termodinamike! Behe pokazuje da “čak mnogo prefinjenije studije pokazuju da su, ironično, slučajne mutacije i prirodni odabir u stvari okrutno degenerativne.”⁴

Treći se izazov odnosi na DNA. “Približno datiranje predaka je moguće mjerenjem neznatnih promjena u mitohondrijskoj DNA (mtDNA, prenosi se sa majke na kćer, itd.) i segmenata Y kromosoma (prenosi se sa oca na sina, itd.). Cann, Stoneking, i Wilson iznenadili su svijet evolucionista 1987 sekvenciranjem mtDNA i objavljujući da su sve žene u svijetu danas potekle od jedne žene — jednog zajedničkog ženskog pretka. Osam godina kasnije Dorit, Akashi, i Gilbert sekvencirali su

Adam

dio Y kromosoma i zaključili su da su svi muškarci u svijetu danas potekli od jednog zajedničkog muškog pretka.”⁵ “Prva Mojsijeva imenuje to dvoje zajedničkih predaka: Eva i Noa.”⁶

Što se tiče starosti tih predaka, “od nedavno izmjerenih stopa mutacija mtDNA ($\sim 2 \times 10^{-6}$ mutacija/baza po godini), Gibbonovi primjećuju da bi” “mitohondrijska Eva ... korištenjem novog sata, ona bila samo 6,000 godina stara.” Većina DNA studija sugerira da je nedavni zajednički muški predak skorašnji od najsvježijeg ženskog pretka. To je dosljedno jer je Noa bio skorašnji od Eve... DNA datiranje zauzima stranu više uz Prvu Mojsijevu nego sa bilo kojom poznatom teorijom evolucije.”⁸

I na koncu, nedostatak fosilnog zapisa o evoluciji čovjeka, u kombinaciji sa širokim jazom između čovjekovih sposobnosti i onih prethodnih sisavaca, podupire Biblijski izvještaj da su Bog i Njegov jedinorođeni sin, Logos, stvorili prvog čovjeka i ženu. “Uopće ne iznenađuje, da unatoč marljivom istraživanju učinjenom u Istočnoj Africi od strane paleontologa Richarda Leakeya i Donalda Johnsona, postoje duboke i otvorene rupe u evolucijskom izvještaju neke se od njih produžuju od 4 do 6 milijuna godina. Na primjer, suvremeni majmuni, čini se da su se pojavili niotkuda. Oni nemaju jučer, nemaju fosilnog izvještaja. I pravo porijeklo suvremenih ljudi — uspravnih, golih, koji izrađuju alate, bića s velikim mozgom — je, želimo li biti poštteni sa sobom, jednako je tajnovita stvar.”⁹

Nadmoćne Sposobnosti Čovjeka — Apstraktno Razmišljanje

Čovjekove nadmoćne sposobnosti uspoređene sa onima drugih životinja pokazuju da je on stvoreno biće. Jedna od njegovih najvažnijih sposobnosti je ona apstraktnog razmišljanja. Ta je sposobnost omogućila čovjeku da stvara čitava područja razmišljanja što se tiče njegove okoline, vladanja, i drugih bića s kojima se on sučeljava. Bog apelira na tu sposobnost u Izaiji 1:18: “Dodite i razgovarajmo, reče GOSPOD. Ako su vaši grijesi kao grimiz, oni će postati bijeli kao snijeg. Ako su crveni kao rumenilo, postat će kao vuna.” S kojim drugim životinjama na ovoj zemlji Bog raspravlja o grijehu? Jedino s čovjekom.

Jedan oblik kojeg to apstraktno razmišljanje poprima je stvaranje i shvaćanje skupa zakona ili načela da upravljaju čovjekovim vladanjem. Ta načela ne uključuju samo vanjske rizike (postoji li predator u blizini?) nego također i, unutarnje emocije i vrijednosti (ljubav, poštenje, nesebičnost). Ta sposobnost učinila je mogućim da Bog postavi pred Adama prvi zakon: “Jahve, Bog, zapovijedi čovjeku: “Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaj dobro i zlo da nisi jeo! U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti” (1. Mojsijeva 2:16,17).

Stephen Meyer, Ph.D., Cambridge, vodeći zagovornik Intelligentnog Dizajna

Bog je upotrijebio do maksimuma tu istu sposobnost da stavi pred Izrael, posredstvom Mojsijevog Zakona, načela da upravljaju njihovim vladanjem, emocijama, i razmišljanjem što se tiče njihovih međusobnih odnosa, njihovog Boga i njihovog okruženja. “Ako zbilja poslušáš glas Jahve, Boga svoga, držeći i vršeći sve njegove zapovijedi što ti ih danas naređujem, Jahve, Bog tvoj, uzvisit će te nad sve narode na zemlji” (5. Mojsijeva 28:1). Taj je zakon stavio pred Izrael nagrade i kazne temeljene na njihovoj poslušnosti tom Zakonu. Niti jedna druga zemaljska životinja nije pokazala sposobnost da primi, razumije, i složi se sa takvim zakonom izuzev čovjeka.

I na koncu, ta moć daje čovjeku sposobnost da prepozna bića i objekte i dovede se s njima u vezu što se ne bi moglo sa pet osjetila. Mnoge životinje imaju daleko uzvišenije razvijena osjetila od čovjeka. Ali nijedna ne daje dokaz shvaćanja postojanja bića, kao što su Bog i anđeli, koja njihova čula ne mogu izravno otkriti. Za razliku od čovjeka, životinje ne mogu promatrati objekte, događaje, procese, ili sile prirode i izvući zaključak da je nešto neprimjetno (npr. Biće ili sila) bilo odgovorno za ono što je promatrano. Jedino čovjek može ispravno reagirati na ono što je Apostol Pavao napisao: “Pazite da ne odbijete Onoga koji vam govori! Jer... kudikamo ćemo manje mi ako se okrenemo od Onoga koji ih daje s nebesa” (Hebrejima 12:25).

Uzvišenije Sposobnosti Čovjeka — Sposobnost Da Stvara

Daljnji dokaz da je čovjek stvoren njegova je sposobnost da stvara oruđa, silu, ili druge predmete da formira ili oblikuje svoju okolinu. Iako neke životinje imaju sposobnost koristiti prirodno nastale predmete (npr. Stijene) kao oruđe da razbiju ljusku oraha ili školjku da pojedu ono što je unutra, nijedna ne može napraviti oruđe tako

kao što je kotač, čekić, peć, tiskarski stroj, kompjuter, mobitel, itd., da učine svoj život lakšim ili još učinkovitijim.

Ta će sposobnost omogućiti čovjeku u Kristovom zemaljskom kraljevstvu da pokaže Božje svojstvo ljubavi prema svom bližnjem čovjeku i time zaraditi pravo na vječni život. “Dodite, blagoslovljeni Oca mojega! Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! Jer ogladnjih i dadoste mi jesti; ožednjih i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnušte me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dodoste k meni” (Matej 25:34-36). Čovjekova sposobnost da stvara presudna je za njegovu sposobnost da pomogne i blagoslovi svog bližnjeg.

Uzvišenije Sposobnosti Čovjeka – Komunikacija

I na kraju, čovjekova sposobnost da međusobno komunicira, unatoč razlikama u jeziku i lokaciji, da bilježi i sprema te informacije, i zatim da prenese to na buduće generacije, daljnji je dokaz njegovog stvaranja. Ta je komunikacija omogućila čovjeku da nauči i izvuče korist od iskustava i otkrića drugih koji su živjeli prije njega. Ona

Rebecca L. Cann, genetičar koji je napravio probaj na mitokondrijsku DNA

poučavaju čovjeka o njegovom Bogu.

“Hodite i vidite djela Boga strašnoga u djelima svojim nad sinovima ljudskim. On je pretvorio more u suhotu, preko rijeke prijedosmo nogama; ondje smo se veselili o njemu; Vlada silom svojom uvijek, oči njegove gledaju na narode. Buntovnici, da se nijeste podigli!” (Psalam 66:5-7 DK).

Zaključak – Poslušnost Stvoritelju

Zbog toga što je čovjek stvoreno biće, on duguje svoje postojanje biću koje ga je stvorilo. Razumno je da njegov stvoritelj traži od čovjeka poslušnost želi li nastaviti živjeti, i prikladno je da čovjek pokaže tu poslušnost da bi ostao u naklonosti života.

“Znajte da je Jahve Bog: on nas stvori, i mi smo njegovi, njegov smo narod i ovce paše njegove. Uđite s hvalama na vrata njegova, u dvore njegove s pjesmama; hvalite ga, ime mu slavite! Jer dobar je Jahve, do vijeka je ljubav njegova, od koljena do koljena vjernost njegova” (Psalam 100:3-5).

— Ernest Kuenzli

-
- (1) Dawn Bible Students Association, “Stvaranje,” Drugo izdanje, New York: Dawn Bible Students Association, 2010, (stranica 16).
 - (2) Dawn Bible Students Association, “Stvaranje,” New York: Dawn Bible Students Association, 2010, (stranice 53-56).
 - (3) Stephen C. Meyer, “Signature in the Cell,” HarperOne, 2009, stranica 213.
 - (4) Michael J. Behe, “Darwin Devolves,” Harper-One, 2019, stranica 10.
 - Rebecca L. Cann, genetičarka koja je prodrila u mitohondrijsku DNA
 - (5) Rebecca L. Cann, Mark Stoneking, and Allan C. Wilson, “Mitochondrial DNA and Human Evolution,” Nature 325, stranice 31-36 (1. Siječanj 1987).
 - (6) Dawn Bible Students Association, “Stvaranje,” New York: Dawn Bible Students Association, 2010, (stranice 57-58).
 - (7) Ann Gibbons, “Calibrating the Mitochondrial Clock,” Science 279, stranice 28-29 (2. Siječanj 1998).
 - (8) Dawn Bible Students Association, “Creation,” New York: Dawn Bible Students Association, 2010, (Appendix 1, stranice 90-91). Noine tri snahe najvjerojatnije ne potječu od Noine žene.
 - (9) Lyall Watson, “The Water People,” Science Digest 90, 5, stranica 44 (Svibanj 1982).

Božja vjerna ljubav je vječna.

Značaj Noine Arke U Našim Svakodnevnim Životima

„Vjerom Noa primivši objavu o onome, što još ne vidje, poboja se; načini kovčeg za spasenje kuće svoje, kojom osudi sav svijet, i postade baštinik pravde po vjeri” (Hebrejima 11:7)

Noa je zapamćen po svojoj nesumnjajućoj, jasnoj, snažnoj vjeri u Boga, popraćenoj sa lojalnošću i poslušnošću, izraženima kroz izgradnju ogromne arke kada nije bilo nikakvih naznaka da će biti potopa niti sličnih događanja u prošlosti. Noa je vjerovao Bogu i onda kada nije bio doživio ništa slično općem potopu koji treba uništiti sve ljude i živa stvorenja. Noa je bio “pravedan čovjek,” “besprijekoran u svom naraštaju,” i “hodio je s Bogom” (1. Mojsijeva 6:9). Bog ga je stoga izabrao da spasi sve žive vrste na zemlji.

Noina neopoziva vjera u Boga učinila ga je jednim o velikih heroja vjere u Svetom Pismu (Hebrejima 11:7). Petar pripisuje Noi titulu “propovjednika pravednosti” (2. Petrova 2:5). Noa je primjer za nas dok se mi borimo protiv poglavarstava, vlasti, i vladara tame (Efežanima 6:12), očekujući uspostavu kraljevstva našeg Gospodina.

Svi smo mi čitali priču o Noinoj Arci (1. Mojsijeva 6:8-9:17). Idemo sada vidjeti značaj Noine Arke za našu svakodnevnicu.

Arheološki dokaz

Kao prvo, postoji li zaista Noina Arka? Različiti izvještaji povjesničara, legendi, i mnogih ekspedicija na Planinu Ararat od strane različitih timova arheologa i istraživača tijekom stoljeća dalo je jasnu informaciju o pronalasku Noine Arke.

Godine 1955, Francuski istraživač Fernand Navarra, na svom trećem posjetu Planini Ararat, otkrio je Noinu Arku i donio sa sobom komad drveta dugačak 1.5m iz duboke pukotine. Komadići tog drveta bili su poslani na temeljito ispitivanje, koje je potvrdilo da je drvo bilo staro više od 4,800 godina, dakle datira iz Noinog vremena. Godine 1979, Ron Wyatt i drugi istraživači otišli su na Planinu Ararat u Turskoj. Oni su koristili generatore molekularne frekvencije, metalne detektore, i podzemnu i radarsku opremu kako bi dokazali da je “objekt u

obliku broda” bio dio ostataka Noine Arke. Nakon 10 godina istraživanja i značajnog dokaza, Turska je vlada 1987 to mjesto proglasila Nacionalnim Parkom Noine Arke. Nedavno je, 2010, prema National Geographic news i Fox news, grupa Kršćanskih istraživača iz Noah’s Ark Ministries International tvrdila da su pronašli Noinu Arku na Planini Araratu u Turskoj.¹

Premda se na ostatke Noine Arke može gledati povijesno, geološki, znanstveno, arheološki, i tehnološki, i dalje postoje različite teorije koje osporavaju dokaz postojanja Noine arke. Međutim, kao Kršćani, mi uistinu vjerujemo da je Božja Riječ zapisana u Bibliji istina, “Nebo i zemlja proći će, ali riječi moje neće proći” (Matej 24:35. Vidi također Luku 21:33; Psalam 12:6; 89:34; 2. Petrova 1:20,21; 2. Timoteju 3:16; Izreke 30:5).

Razlog za Potop

U Noino vrijeme, anđeli su imali posebnu moć materijalizacije, datu im od Boga, kroz koju se mogli utjelovljivati kao ljudska bića (vidi 1. Mojsijevu 18). Ti su anđeli pojavili kao ljudi i ženili su ljudske kćeri, koje su im pak rađale divove (nefile što je Hebrejska riječ koja znači “pali”). To se potomstvo nije smatralo dijelom prirodne ljudske rase (vidi 1 Mojsijevu 6:1-4). Ti divovi bili su fizički i intelektualno nadmoćniji od normalnih ljudi, i oni su ispunili zemlju sa zloćom i nasiljem: “Vidje Jahve kako je čovjekova pokvarenost na zemlji velika” (1. Mojsijeva

6:5). Bezakonje je postalo toliko veliko da je Bog požalio što je stvorio čovjeka (1. Mojsijeva 6:6 ili, promjenio je svoj način postupanja prema čovjeku). Prema, tome Bog će uništiti grešni ljudski rod zajedno sa divovima; naime, nezakonitom rasom nefila, mješanog porijekla (1. Mojsijeva 6:7).

Ti divovi nisu imali Božje priznanje i nisu bili od sjemena Adamovog. Budući je naš Gospodin umro za Adamovu rasu, ti divovi neće imati uskrsnuće. “Jer kako po čovjeku smrt, tako dođe i uskrsnuće mrtvih po čovjeku...Jer kako u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi oživjeti”

Noa

(1. Korinćanima 15:21,22; Rimljanima 5:12-19). Nakon potopa, anđeli koji su sagriješili dematerijalizirali su se i bili su predani u "okove [jameg tame," "sačuvani za sud" (2. Petrova 2:4; Juda 6).

Dimenzije Arke

Prema Bibliji, arka je bila 300 lakata dugačka, široka 50 lakata, a visoka 30 lakata (1. Mojsijeva 6:15). Lakat je stari sistem mjerenja temeljen na dužini ruke od lakta do najdužeg prsta. Bilo je različitih sugestija za duljinu lakta, od 17,6 inča do 21,88 inča. Ako bi se prihvatilo dužu duljinu, tada bi Arka bila 547 lakata dugačka, 91,2 lakat široka, i 54,7 lakata visoka. Arka je također imala prozor, vrata, i tri kata (1. Mojsijeva 6:16). U smislu sigurnosti, suvremeni se inženjeri slažu da su dimenzije Noine arke doprinijele stabilnosti broda.

Arka je bila napravljena od drveta Gofera, koje je prema nekim istraživačima čempresovo drvo. "Smola" tvar poput katrana, bila je korištena za pričvršćivanje drveta, sprečavajući propuštanje vode (1. Mojsijeva 6:14). Arka vjerojatno nije bila u obliku suvremenih brodova kakve se gradi danas, zato što je svrha arke bila da stabilno pluta po vodi a ne za navigaciju. Stoga, podloga je mogla biti ravna. Također, arka je plutala sa božanskom zaštitom od potopa i ostvarila je zadatak očuvanja svih dragocjenih života u arci.

Tri kata od 167 x 28 metara bila bi gotovo 4,676 kvadratnih metara. Sa samo oko 5,500 vrata kopnenih sisavaca bilo bi prosječno manje od 1 kvadratnog metra za svaku. (Po jednoj procjeni 12 posto ih je veće od ovaca, 31 posto između veličine ovce i štakora, i 57 posto su manje od štakora). Uz prosjek veličine kućne mačke, bilo bi dovoljno prostora za sve, čak i prije nego što uzmemo u obzir slaganje mnogih kaveza. Pet milijuna vrsta insekata ne treba uzeti u obzir, niti nekih 40,000 vrsta riba koje žive u vodi.

Duljina Boravka u Arki

"U godini šeststotoj života Noina, sedamnaesti dan drugoga mjeseca" (1. Mojsijeva 7:11) počeo je traumatičan potop. Šesto prve godine Noinog života, 2 mjeseca, 27 dana, zemlja se je konačno osušila (1. Mojsijeva 8:13,14). Prema 1. Mojsijevoj 7:7-10, Noa je bio u arci 7 dana sve dok kiše nisu počele padati. Stoga, Noa je ostao u arci 7 dana plus jednu godinu i 10 dana, ili 377 dana (prema kalendaru od 360 dana).

Tko Je Bio Spašen?

Arka je nosila jedino Nou, njegovu ženu, njegova tri sina, i tri snahe, naime, osam ljudskih bića (1. Mojsijeva 7:1,7,13; 1. Petrova 3:20). Bilo je također i sedam pari čistih životinja, dva para nečistih životinja (1. Mojsijeva

Noina Arka

7:2), i sedam pari svih ptica (1. Mojsijeva 7:3). Čiste su životinje bile prikladne ljudima za hranu, na primjer, ovce, dok nečiste životinje nisu bile prikladne za hranu, nego su bile korisne na druge načine, na primjer, konji.

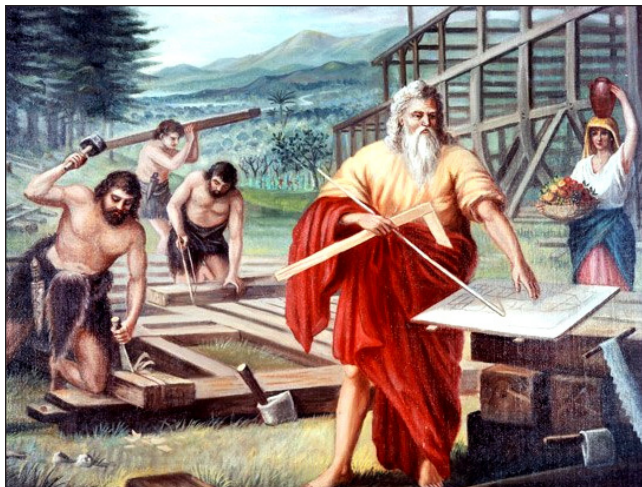
Savez Duge

Nakon iskrcavanja iz arke, Noa je izrazio svoju srdačnu zahvalnost Bogu. "I podiže Noa žrtvenik Jahvi; uze od svih čistih životinja i od svih čistih ptica i prinese na žrtveniku žrtve paljenice" (1. Mojsijeva 8:20). Tada je Bog nakon što je prihvatio njegovu žrtvu rekao u svom srcu, "Nikad više neću zemlju u propast strovaliti zbog čovjeka" (1. Mojsijeva 8:21). U 1. Mojsijevoj 9:9-17, Bog je ustanovio svoj "Savez Duge" sa svakim živim stvorenjem, da više neće ponovno uništiti zemlju s potopom. "Dugu svoju u oblak stavljam, da zalogom bude Savezu između mene i zemlje" (1. Mojsijeva 9:13).

Pouke

Potop je bio namjenjen uništenju bezbožnih ljudi. Jedino je osam plemenitih duša bilo spašeno, kroz vodu, što je simbol krštenja. Apostol Petar povezuje spašavanje Noine obitelji s krštenjem, koje spašava nas. "kad ih ono Božja strpljivost iščekivaše, u vrijeme Noino, dok se gradila korablja u kojoj nekolicina, to jest osam duša, bi spašena vodom. Njezin protulik, krštenje - ne odlaganje tjelesne nečistoće, nego molitva za dobru savjest upravljena Bogu - i vas sada spasava po uskrснуću Isusa Krista" (1. Petrova 3:20,21).

Voda je također bila korištena kao simbol za krštenje sa prolaskom Izraela kroz Crveno more (1. Korinćanima 10:1,2). Slično tome, jedino kroz krštenje u Krista mi možemo ući u arku sigurnosti našeg Gospodina i biti spašeni. Jedino "tko povjeruje i krsti se, bit će spašen" (Marko 16:16).² Krštenje je mnogo više od samog čina uranjanja i podizanja iz vode. Kroz krštenje, simbol vjere i posvećenja, mi ulazimo u arku sigurnosti kada smo uronjeni u Kristovu smrt (Rimljanima 6:4). Nakon krštenja, mi se trebamo "odjenuti u Krista" (Galaćanima 3:27) primanjem našeg začeca kao Novih Stvorenja kroz Božji sveti Duh (Djela 2:38. Vidi također Djela 22:16;

Gradnja arke

Kološanima 2:12; Efežanima 4:4-6; Rimljanima 6:3-8; Ivan 3:5; Matej 28:19; 1. Korinćanima 12:13; 2. Korinćanima 2:15).

Arka, napravljena od drveta, spasila je Noinu obitelj od Božjeg gnjeva (potopa). Slično tome, drveni križ, simbol Kristove otkupne žrtve, spašava nas od naših grijeha (Ivan 3:36).

Noina obitelj preživjela je ušavši kroz vrata u arku. Slično tome, mi moramo ući na vrata, Isusa, da se spasimo. "Ja sam vrata. Tko uđe kroza me, spasit će se" (Ivan 10:9. Vidi također Ivan 14:6).

Arka je za one unutra bila utočištem. Sukladno tome, naš je Gospodin Isus naše utočište od Božjeg gnjeva. "Mnogo ćemo dakle većma biti po njemu spašeni od gnjeva" (Rimljanima 5:9,10). Pobrinuvši se za Isusa kao našeg spasitelja, "Bog nam je utočište i zaštita pomoćnik u nevoljama, koji se brzo nalazi" (Psalam 46:1. Vidi također Psalam 91:2; 34:8; 9:9; 16:1; Izaija 25:4; Jeremija 16:19; Nahum 1:7).

I na koncu, druga prisutnost našeg otkupitelja Isusa Krista, uspređena je sa Noinim vremenom. "Kao u dane Noine, tako će biti i Dolazak (Grčki: parousia, prisutnost) Sina Čovječjega" (Matej 24:37-39 JB. Vidi također Luku 17:26,27). Slično tome, sadašnji je svijet ispunjen sa zlom, bezbožnim i nepravednim načinom postupanja, kao što je bilo u Noine dane. Mi danas svjedočimo pornografiji u sve većoj mjeri, okrutnosti, i nasilju nad čovječanstvom od strane ekstremističkih skupina (poput ISISA), silovanju i ubojstvima djevojaka i žena, gaj brakovima, suvremenoj tehnologiji koja je bila korištena za izradu oružja za masovno uništenje (nuklearne rakete, biološki agensi, itd.) (Vidi Matej 24:7,21).

Poput divova u Noino vrijeme koji su bili "ljudi na glasu," današnji svijet ima "korporacijske divove." Stoga, današnji svijet pokazuje sve znakove prisutnosti našeg Gospodina Isusa Krista, jer kao što je Noa bio prisutan

kada su se događala sva zla, tako je i Gospodin prisutan sada. Prema tome, mi moramo biti spremni poput "mudrih djevica" prihvatiti našeg "Ženika" Isusa (Matej 25:1-13; 9:15).

Značenje U Našim Svakodnevnim Životima

Noina je vjera bila ozbiljno ispitana sa tim iskustvom. Međutim Noa je imao iskreno pouzdanje i nepokolebljivu vjeru u našeg Boga, Jahvu, i slušao je sve Njegove zapovijedi (1. Mojsijeva 6:22). Hebrejima 11:7 kaže, "Vjerom Noa, upućen u ono što još ne bijaše vidljivo, predano sagradi korablu na spasenje svoga doma." Slično tome, mi bi smo se također trebali pouzdati i imati nepokolebljivu vjeru u našeg Boga Jahvu, "Blago čovjeku koji se u Jahvu uzda" (Psalam 40:4). Vjera dolazi od slušanja riječi Božje (Rimljanima 10:17). Pavao nas upozorava, "Bdite, stojte u vjeri, držite se muževno [Grčki andrizomai, postupati kao muško], budite jaki!" (1. Korinćanima 16:13). On također uzvikuje, "A pravednik će po vjeri živjeti" (Rimljanima 1:17). Kao pravi sljedbenici našeg Boga kroz njegovog sina Isusa Krista, mi trebamo "po vjeri hoditi, a ne po gledanju" (2. Korinćanima 5:7. Vidi također Hebrejima 11; 1. Petrova 1:7; 1. Ivanova 5:4; Psalam 118:8; 1. Korinćanima 2:5; Efežanima 6:16). Mi bi smo trebali radosmo imati na umu da iako će nas Bog staviti na ispit; On će nam zasigurno dati snage da to podnesemo (1. Korinćanima 10:13).

Bog je dao Noi potrebnu snagu, vještine, upute, i intelektualni kapacitet potrebne za izgradnju arke. Prema tome, iako je Bog Noi dao samo dimenzije i materijal koji su bili potrebni, Noa je mogao uspješno dovršiti ogroman zadatak. Slično tome, Bog će dati svom djetetu snagu da učini sve što je potrebno da si osigura spasenje. "Umornome snagu vraća, jača nemoćnoga" (Izaija 40:29). David je rekao, "Jahve je jakost narodu svome, tvrđava spasa svom pomazaniku" (Psalam 28:8. Vidi također 2. Korinćanima 12:9,10). Bog će voditi Svoju izabranu djecu, bez obzira jesu li oni snažni ili slabi, mudri ili ludi, po tijelu (1. Korinćanima 1:26,27).

U Noino vrijeme ljudi su se ženili i radovali se, ne znajući da im neposredno slijedi uništenje. Jedino su Noa i njegova obitelj strpljivo gradili arku da spase svoje živote, kao što su bili poučeni od Boga. Slično tome, u sadašnje vrijeme, dok se većina stanovništva u svijetu raduje svojem životnom stilu, sebičnosti, zlim mislima, i prijevarnim djelima, mi bi smo kao "izabrani" trebali biti budni i slijediti zapovjedi našeg živog Boga. Mi trebamo bdjeti i moliti se, kao što nas je Isus upozorio u Luki 21:36, "Stoga, bdijte i uvijek molite." (Vidi također Matej 26:41).

Dok još nije bilo nikakvih znakova kiše, Noa je poslušao Božje riječi strpljivo gradeći arku. Dok su njegovi bližnji vjerojatno ismijavali Nou i njegovu obitelj, ipak on je us-

trajao i marljivo je izvršio zadatak izgradnje arke. Slično tome, mi se moramo boriti svaki dan protiv izrugivanja, iskušenja, kušnji, i nevolja, kao što je Pavao napisao u Efežanima 6:12, mi se borimo “protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima.” Mi moramo “u nevolji biti strpljivi; u molitvi biti postojani” (Rimljanima 12:12. Vidi također Rimljanima 8:35; Djela 14:22; Kološanima 3:12; 1. Timoteju 6:11; Jakov 5:8).

Imajmo na umu Psalam 40:1, “Željno sam očekivao Gospoda; on se je milostiv prignuo k meni i čuo glasnu molitvu moju.” Mi bi smo uvijek trebali priznavati da su naše sadašnje kušnje Božja volja da nas obučavaju da razvijemo Kršćanski karakter neophodan da primimo krunu života. “Blago čovjeku koji trpi kušnju: prokušan, primit će vijenac života koji je Gospodin obećao onima što ga ljube” (Jakov 1:1. Vidi također 1. Korinćanima 10:13; 1. Petrova 4:12,13). Nadalje, Pavao nas jača s riječima iz Rimljanima 8:18, “Jer mislim, da trpljenja sadašnjega vremena nijesu ništa prema slavi, koja će se objaviti na nama.”

I na koncu, Noini postupci “osudiše sav svijet, i on postade baštinik pravde po vjeri” (Hebrejima 11:7). Mi isto tako, moramo vrednovati pravednost krštavajući se u

Krista i slijedeći našeg Gospodina Isusa Krista, uzimajući naš križ (Matej 16:24-26; Galaćanima 5:24). Noa je bio izabran za taj plemeniti zadatak baš kao što su oni koji su kršteni u Isusa “izabrani” od Boga (Ivan 15:16; 1. Petrova 2:9; Rimljanima 8:28; 2. Solunjanima 2:13) za duhovno spasenje i spasenje duša. Ako smo bili kršteni u Krista, upotrijebimo svaku sekundu u našem životu da služimo Božjoj volji.

Izdržimo sve kušnje, nevolje i ismijavanje koje Bog dopušta od strane svjetovnih ljudi oko nas. Budimo pravedni, postojani, i čvrsti u našoj nepokolebljivoj vjeri u našeg vječnog pravog Boga punog ljubavi Jahvu, kroz njegovog jedinog sina, predvodnika našeg spasenja, Isusa Krista!

— *Br. Jesus Milton Rousseau*

(1) Napomena urednika: To troje se međusobno isključuje; može postojati samo jedna Noina arka. Tvrdnja iz 2010 čini se da je prikladna ([youtube.com/watch?v=ohErNwECcvw](https://www.youtube.com/watch?v=ohErNwECcvw)), pa stoga ne umanjuje druge dvije mogućnosti.

(2) Napomena urednika: Marko 16:9-16 ne nalazi se u nekoliko najboljih manuskripata i zato je dvojbena tekst.

Mojsije i Zakon

„Početak je mudrosti strah Gospodnji” (Psalam 111:10 Šarić).

Mojsijevo rođenje i odgajanje u Egipatskoj kraljevskoj obitelji zabilježeno je u 2. Mojsijevoj 2:1-10. Pavao, kojega je Gamalijel obrazovao, kaže da su se Mojsiju suprotstavili Janes i

Jambres (Egipatski Seuserenre Khyan koji je vladao otprilike 39 godina, i Maybre Sheshi, 3 godine; Grčki Iannas i [Iambres] Asis), dva faraona iz 15. dinastije Egipta (Hiksos). Židovski zapisi kažu da je Mojsije izumio alfabet. Neki kažu da je to moglo biti i ranije, s dokazima već 18. godine velikog Faraona Ammenemesa III (vjerojatno faraona iz Josipovog vremena, koji je zatvorio kamenolome bazalta od svoje 4. do 18. godine) (www.asor.org/anetoday/2017/04/hebrew-first-alphabet)

Faraon je pozvao Jakova i njegovu obitelj da dođu u Egipat i da uzmu najbolji dio zemlje (1. Mojsijeva 45:10-18), blizu glavnog grada. Iako se prije mislilo da je glavni grad, Avaris, bio kod Tanisa, u sjevernoj delti, i malo dalje od najboljeg dijela zemlje, sada se smatra da je bio kod Tel el-Dab'a (=Hatwaret = Avaris), istočno od Bubastijskog ogranka Nila, gdje je bila najbolja zemlja. Odatle je Mojsije izveo sinove Izraelove iz Egipta. Iz Gošena, bilo bi samo dva dana puta do ruba pustinje (pustoši), po 2. Mojsijevoj 12:37; 13:20.

Brdo Sinaj bilo je identificirano kao Jebel Musa (južni središnji Sinaj), Har Karkom (južni Negeb), Jebel al-Lawz (sjeverozapad Saudijske Arabije), i sa 11 manje vjerojatnih mjesta. Neki prigovaraju da Jebel Musa nije vulkanska (ali rečeno je da je bilo lave na jugu i zapadu), i nikakvu drevni artefakti nisu tamo nađeni (iako 5. Mojsijeva 29:5 može sugerirati da tamo nije bilo ostavljeno nikakvih odbačenih stvari). Har Karkom je vjerojatan, izuzev što tamo postoje artefakti od 2000 pr. Kr. i ranije. Jebel al-Lawz zahtijeva prijelaz preko Crvenog Mora kroz Zaljev Aqabe, predaleko da se dostigne trodnevno putovanje, i područje nije bilo cvatuće sve do dvanaestog stoljeća. Za sada, možemo dopustiti da to bude neizvjesno.

Raniji Kodeksi Zakona

Najraniji poznati kodeks zakona izdao je Urukagina, kralj Lagaša (u suvremenom Iraku), možda u 23. stoljeću pr. Kr. kao reakcija na pohlepu i iskvarenost prethodnika. Njegova je namjera bila da “čovjek na položaju ne smije počinuti nepravdu protiv njih [siročadi i udovica].”

(Drugo je pitanje koliko je Urukagina bio uspješan; on je bio poražen nakon osmogodišnje vladavine, i Lagaš je bio uništen.)

Ur-Nammu, kralj Sumera i Akada (otprilike 2054 - 2036), izdao je bolje poznati kodeks zakona, tako da “siročić nije smjelo postati plijenom bogatog,” “udovica nije smjela postati plijenom moćnog,” i “čovjek sa jednim šekelom nije smio postati postati plijenom čovjeka sa minom (šezdeset šekela).”¹ Tipično za njegove zakone, “Ako čovjek sa gespu instrumentom odsječe nos drugome čovjeku, on će platiti 2/3 mine srebra.”

Stoljeće kasnije, kod grada Ešune (oko 16 km istočno od suvremenog Babilona, u Akadu) je rekao, “Ako se je znalo da je vol znao uobičajeno ubosti i gradske vlasti su tu činjenicu obznatile njegovom vlasniku, ali on nije odrezao robove svom volu, i on je ubo čovjeka i ubio ga, tada će vlasnik vola platiti dvije trećine mine srebra.”²

Pola stoljeća kasnije, Lipit Ishtar izdao je kodeks zakona koji je oslobodio “sinove i kćeri Sumera i Akada” od ropstva koje im je bilo nametnuto.³ Još bolje poznati Zakonik Hamurabija kralja Babilona (otprilike 1728 - 1686) došao je dva stoljeća kasnije. Finegan spominje, “Zakoni koji pokrivaju napad i tjelesnu povredu bili su uglavnom utemeljeni na načelu pravedne odmazde, ali sa nekim poteškoćama zbog podjele u društvu na tri klase: plemiće, obične ljude, i robove. Na primjer, “Ako je vladar izbio zub vladaru svog ranga, on bi izbio njegov zub. Ako je izbio zub običnom čovjeku, on će platiti jednu

Mojsije, koji je primio Zakon od Boga

trećinu mine srebra.” Jedna veoma ekstremna primjena manjih bila je predviđena za talione: ako bi pod izvjesnim okolnostima čovjek prouzročio smrt kćeri drugog čovjeka, njegovu je kćer trebalo pogubiti.”⁴

Zakon kojeg je Bog dao Mojsiju

Zakon kojeg je Jehova Bog dao Mojsiju ima mnogo toga sličnog sa Sumersko - Babilonskim zakonicima, i mnogo toga različitog od njih. Jedna od glavnih razlika je da Mojsijev zakon nije bio pristran: “Neka vrijedi isto pravilo za domoročane i pridošlicu koji među vama boravi” (2. Mojsijeva 12:49, ponovljeno u 3. Mojsijevoj 24:22 i 4. Mojsijevoj 15:16,29). Nadalje, “Ne povodi se za mnoštvom da činiš zlo; niti svjedoči u parnici stajući na stranu većine protiv pravde. Ne smiješ biti pristran prema siromahu u njegovoj parnici” (2. Mojsijeva 23:2,3). “Ne počinjajte nepravde u osudama! Ne budi pristran prema neznatnome, niti popuštaj pred velikima; po pravdi sudi svome bližnjemu!” (3. Mojsijeva 19:15). “Ne iskrivljuj pravde; ne budi pristran; ne primaj mita, jer mito zaslijepljuje oči mudrih, a ugrožava stvar pravednih” (5. Mojsijeva 16:19).

To je bilo “oko za oko, zub za zub” (2. Mojsijeva 21:23,24; 3. Mojsijeva 24:19,20), ne dva oka za oko, ili četiri prednja zuba za zub, bilo da su bogati, običan narod, ili stranci. Mojsijev je zakon bio nepristran.

Zakoni za Dobro Zdravlje

Bog je zapovijedio Abrahamu, “Svako muško među vama, kroz vaša pokoljenja, kad mu se navrší osam dana, neka bude obrezano” (1. Mojsijeva 17:12; 3. Mojsijeva 12:3). Zašto osmog dana života? Vitamin K i prothrombin (faktor zgrušavanja krvi II) neophodni su za normal-

no zgrušavanje krvi, i oboje su sintetizirani sa crijevnom bakterijom.

“Ako Vitamin K ne bi bio proizveden u bebinom crijevnom traktu sve od petog do sedmog dana života, jasno je da bi prvi siguran dan za napraviti obrezanje bio osmi dan.” Bebin treći dan, dostupan protrombin je otprilike trećina od normalnog, bilo kakav operativni zahvat bio bi rizik za ozbiljno krvarenje u to vrijeme. Međutim osmog dana koncentracija protrombina privremeno poraste na 110 posto od normalne vrijednosti. “Stoga, pojedinac zapaža da je iz razmatranja Vitamina K i protrombina... savršeni dan za napraviti obrezanje osmi dan.”⁵

Što su Abraham i Mojsije mogli znati o Vitaminu K i protrombinu prije nekoliko tisuća godina? Ali Stvoritelj je već znao.

Pranje Ruku

Ignaz Philipp Semmelweis, Židovsko Mađarski liječnik, postao je asistentom profesoru na klinici za rađanje u Bečkoj Općoj Bolnici 1846. Godine 1847 počeo je zahtijevati od doktora i medicinskih sestara da peru svoje ruke temeljito nakod dodirivanja leževa. Kada je stopa smrtnosti pala, on je također zahtijevao pranje ruku između pacijenata. Stopa smrtnosti je iznenada pala sa 10-20% na 1-2%, međutim bolničko osoblje bilo je ljutito zbog neugodnosti! Njegov dvogodišnji ugovor nije bio obnovljen, i on je bio otuđen u Beču; stoga se je preselio natrag u Budimpeštu, gdje se je njegovo iskustvo ponovilo u Bolnici Sv. Rok u Pešti. Godine 1861 on je pisao o svom uspjehu u “Etiologiji, Konceptu i Profilaksi Dječje groznice,” ali to nije bilo dobro napisano, i bilo je omalovažavano u Evropi. Ljudi su mislili da je on lud, stoga su predali u umobolnicu 1865, gdje je bio pretučen i umro.

Reprezentativni Odabiri iz Starozavjetnog Sanitarnog Zakonika (Ključni tekstovi: 3. Mojsijeva 19:2; 10:10)

- 1 Osobna Čistoća
 - Pranje ruku, posebno prije jela (Marko 7:1-3)
 - Cijelog tijela nakon onečišćenja (3. Mojsijeva 15:5)
 - Pranje odjeće nakon onečišćenja (3. Mojsijeva 11:28; 15:5)
- 2 Opskrba Čistom Vodom — Izbjegavati vodu onečišćenu mrtvom životinjom (3. Mojsijeva 11:32-36)
- 3 Odlaganje Izmeta — Zakapanje izvan tabora (5. Mojsijeva 23:12-14)
- 4 Pokopati Mrtvog Što prije — Prije večeri (5. Mojsijeva 21:23; Djela 5:6)
- 5 Čista Hrana
 - Voće i povrće nije bilo zabranjeno
 - Meso (3. Mojsijeva 11:2-8; 29-31)
 - Riba (3. Mojsijeva 11:9-12)
 - Ne jesti uginule životinje (5. Mojsijeva 14:21)
 - Ne jesti staru hranu (3. Mojsijeva 19:5-8)
- 6 Izolacija
 - Ako netko dotakne mrtvaca (3. Mojsijeva 5:2; 22:4)
 - Ako netko dotakne nečisti izljev (3. Mojsijeva 5:3)
 - Za one koji imaju izljev (3. Mojsijeva 15:1-13)
 - Za one koji imaju kožne bolesti (3. Mojsijeva 13)
 - Žena nakon porođaja (3. Mojsijeva 12:1-8)
(sprečava epidemiju “dječje groznice”)
 - Terminalna dezinfekcija (3. Mojsijeva 15:1-13; 14:34-48)
- 7 Kontrola Spolnih Bolesti (Moral, 2. Mojsijeva 20:14; 3. Mojsijeva 18:20)
- 8 Svećenik je Zdravstveni Službenik (3. Mojsijeva 13,14)

Tijekom sljedeća dva desetljeća, Louis Pasteur razvio je teoriju o klicama, Joseph Lister je bio pionir antiseptičke kirurgije (1865), Albert Billroth otkrio je streptokoke i stafilokoke (1874), i Robert Koch je razvio tehniku bojanja za identificiranje bakterija (1877). Tek se je tada Semmelweisova praksa počela širiti po svim bolnicama širom svijeta. Ljudi su tako otkrili upute od prije trideset i pet stoljeća ranije: Kada je od crvene junice, cedrovine i isopa bio pripremljen antiseptik, i moglo ga se je koristiti kada pripravljač “opere svoju odjeću, a svoje tijelo u vodi okupa. Poslije toga neka se svećenik vrati u tabor, ali neka je nečist do večeri...” Tko se dotakne mrtva ljudskog tijela neka je nečist sedam dana Takav neka se opere tom vodom trećega dana i sedmoga dana pa će biti čist. “Ovo je zakon kad koji čovjek umre u šatoru; tko god uđe u šator i tko god bude u šatoru neka je nečist sedam dana. Svaka otvorena posuda koja ne bude zatvorena poklopcem neka je nečista. A na otvorenu polju tko se god dotakne poginuloga od mača, ili mrtvaca, ili ljudskih kostiju, ili groba neka je nečist sedam dana ... A bude li tko nečist pa se

ne očisti, neka se iskorijeni iz zajednice, jer je oskrvnuo Jahvino svetište” (4. Mojsijeva 19 JB).

Zakon se je bavio i s drugim pitanjima. Za gubavca je bila propisana karantena (3. Mojsijeva 13:46). Izraelu je bilo zabranjeno jesti bilo krv ili životinjsku mast (3. Mojsijeva 3:17, bolesti se prenose u krvi, i mast je u suvremeno doba povezana sa bolestima srca). Izraelu je bilo zapovijedeno da drži šabat - odmor - sedmog dana svakog tjedna (5. Mojsijeva 5:14,15. Ljudi ustanove da kada se ne pokušavaju odmarati, da postepeno postaju manje učinkoviti.)

James F. Jekel, epidemiolog sa Yalea, primjećuje: “Svećenik je služio kao zdravstveni službenik, da nadgleda da je zajednica bila sveta i čista, da dijagnosticira i bavi se s problemima, i da proglasi izliječenu osobu čistom.”⁶

Kroz stoljeća se je povećao očekivani životni vijek sa četrdeset na osamdeset godina starosti, prvenstveno zbog poboljšanja u javnoj zdravstvenoj praksi, a ne zbog dolaska suvremene medicine. Jekel kaže, “Sanitarna se je

Louis Pasteur, teorija klica

revolucija dogodila iz osobnih uvjerenja mnogih ljudi, koja su dijelom bila biblijskog porijekla, da je za zdravlje društva i moral bolje živjeti u čistoći a ne u prljavštini.” Jekel dodaje citat od svjetski poznatog bakteriologa iz Rokfelerove Zaklade, Rene Dubosa:

“Jasno je da je suvremena medicinska znanost pomogla očistiti nered stvoren od urbane i industrijske civilizacije. Međutim, u vrijeme kada je laboratorijska medicina učinkovito ušla u sliku posao je dobrano već bio napredovao do završetka od humanitaraca i društvenih reformatora devetnaestog stoljeća. Njihova romantična nauka da je priroda sveta i zdrava bila je znanstveno naivna, ali se je pokazala učinkovitom protiv većine važnih zdravstvenih problema njihovog doba. Kada se plima povlači sa obale lako je imati iluziju da pojedinac može isprazniti ocean uklanjajući vodu s kantom. Plima infekcija i prehrambenih bolesti naglo se je povlačila kada su laboratorijski znanstvenici krenuli na djelo prošlog stoljeća.”

Jekel nastavlja sa sažetkom (vidi tabelu, prethodna stranica) i komentira: “Biblijski uvid da zdravlje proizlazi

iz svetog i čistog načina života, a ne kupnjom usluga iscjelitelja, perspektiva je koja se mora oporaviti u našem društvu želimo li dostići mjeru zdravlja uz cijenu koju si možemo priuštiti. Ali tko može utjecati na ljudsko ponašanje? Dovoljno je reći da to kako se mi ponašamo proizlazi iz onoga u što mi na koncu vjerujemo da je od najveće vrijednosti, i u ovom slučaju, utvrđivanje prioriteta pojedinaca, obitelji, i zajednica, religija ima najpre-sudniji učinak na zdravlje.”

“Budeš li zdušno slušao glas Jahve, Boga svoga, vršeći što je pravo u njegovim očima; budeš li pružao svoje uho njegovim zapovijedima i držao njegove zakone, nikakvih bolesti koje sam pustio na Egipćane na vas neću puštati. Jer ja sam Jahve koji dajem zdravlje” (2. Mojsijeva 15:26).

— James Parkinson

(1) Samuel Noah Kramer, Sumeri, Njihova povijest, Kultura, i Karakter; U. Chicago Press, 1960, stranice 79-85, 130. Ur-Nammu, u svojoj se petoj godini hvalio da je osvojio Zapad (očito u svojoj četvrtoj godini), ali je u svojoj osamnaestoj godini on poginuo u bitci, “ostavljen na bojnopolju poput razbijene posude.” Izvještaj je u cijelosti paralelan onome iz 1. Mojsijeve 14, u kojemu ga četrnaest godina nakon što su Amrafel kralj Sinara, i saveznici, osvojili Zapad, Abraham ubija u iznenadnom napadu noću.

(2) Jack Finegan, Svjetlost iz Drevne Prošlosti, Princeton: Princeton Univ. Press, 1959, stranica 54.

(3) Kramer, op. cit., stranica 87f

(4) Finegan, op. cit., stranica 60

(5) S. I. McMillen, M.D., “None of These Diseases;” Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell, 1963.

(6) James. F. Jekel, “The Coming Revolution in Health Care;” *J. Am. Scientific Affn.*, Rujan 1978, stranice 116 - 123

Isus Mesija

„Bilo je napisano: „Isus Nazarećanin, kralj židovski” (Ivan 19:19 JB).

Neosporno je, Kršćanstvo postoji još od prvog stoljeća. Stotine milijuna čitaju, i slijede Isusova učenja koja su bila sačuvana u Novom Zavjetu. Unatoč tome, postoje oni koji dovode u pitanje njegovo postojanje i drugi koji sumnjaju u vjerodostojnost njegovih učenja. Oni navode nedostatak ranih povijesnih izvora kao glavni razlog za strahovanje. Osim toga, agnostici su skeptični prema tekstu samog Novog Zavjeta kao pozdane povijesne pripovijesti.

S obzirom na te izazove, mi postavljamo temeljno pitanje: Na osnovu čega mi vjerujemo u Isusa? Vjera je temeljena na promišljenom razmatranju dokaza.

Svjetovalni Dokaz Za Postojanje Isusa

Referentna djela u Prvom Stoljeću

Najranije spominjanje Isusa izvan Novog Zavjeta je u zapisima povjesničara, Talosa, oko 55 AD. Nažalost, njegovi su izvorni zapisi izgubljeni, ali kasniji ih povjesničari citiraju.¹ Talos izgleda da ukazuje na tamu u vrijeme Isusovog raspeća. Međutim, sigurnost tih referenci je smanjena, budući su izvorni zapisi izgubljeni za povijest.²

Mnogo izravniji je izvještaj koji dolazi od Rimskog senatora i povjesničara po imenu Tacit³ (56 - 120 AD). On potvrđuje Isusovo postojanje i potvrđuje neke povijesne detalje u vezi Isusove smrti. “Shodno tome, da se riješi izvještaja, Neron je pričvrstio krivnju i nanio najgora mučenja na klasu koju su mrzili zbog njihovih gadosti, koje je puk nazivao Kršćanima. Kristus, od kojega potječe njihovo ime, pretrpio je ekstremnu kaznu tijekom vladavine Tiberija od ruku jednog od naših prokuratora, Poncija Pilata i najnevjerovatnije praznovjerje, tako ograničeno na trenutak, opet je izbilo ne samo u Judeji, prvotnom izvoru zla, nego čak i u Rimu, gdje sve grozne i sramotne stvari iz svakog dijela svijeta nalaze svoje središte i postaju popularne.”⁴

U ovom jedinstvenom povijesnom citatu, mi imamo svjetovnu potvrdu o Isusovom postojanju, i da je Isus zaista bio pogubljen od ruku Poncija Pilata,

kao što evanđelja opisuju.

Josip (37 AD do 100 AD), dobro poznati Židovski povjesničar, ukazao je na Isusa dva puta u svojoj knjizi, Židovske Starine. “Festus je sada bio mrtav, i Albinus je bio na putu; stoga je on [Prvosvećenik Ananus] sabrao sanhedrin sudaca, i doveli su pred njih Isusa, koji je bio prozvan Kristom, brata Jakovljevog, i neke druge, [ili, neke od njegovih pratioca]; i kada se je formirala optužba protiv njih kao prekršitelja zakona, on ih je predao da budu kamenovani.”⁵

Drugo je Testimonium Flavianum (Starine 18.3.3), koje izgleda uglavnom istinitim. Ovdje je tekst, kako ga je konstruirao Edwin Yamauchi. “Otprilike je u to vrijeme živio Isus, mudar čovjek (ako bi ga se uopće trebalo zvati čovjekom.) Jer on je bio onaj koji je napravio iznenađujuće podvige i bio je učitelj takvih ljudi koji su radosno prihvatili istinu. On je zadobio mnoge Židove i mnoge od Grka. (On je bio Krist.) Kada ga je Pilat, nakon što ga je saslušao jer je bio optužen od ljudi visokog položaja među nama, osudio da bude razapet, oni koji su ga u prvom redu ljubili nisu odustali od njega. (Treći im se dan pokazao vraćen u život, jer su proroci Božji prorekli te i bezbrojne druge čudesne stvari o njemu.) I pleme Kršćana, tako nazvani nakon njega, još do danas nije nestalo.”⁶

Arapska verzija Agapiusa izostavlja “On je bio Krist [Mesija]” i “ako bi ga se uopće trebalo zvati čovjekom;” pa bi smo te izjave trebali smatrati nepotvrđenima. Agapius slično tome izostavlja riječ “istina.” Agapius kaže, “Oni su izvjestili,” na početku “on se trećeg dana pojavio...čudesne stvari o njemu.” Stoga mi možemo prihvatiti da je Josip to izvjestio, a ne da je on nužno vjerovao u to.

Da li je Josip kopirao iz izvještaja izvučenog iz izvještaja o Emausu (Luka 24:13-27) ostaje da se vidi.

Ukratko, Što mi možemo zaključiti od te dvojice svjetovnih drevnih povjesničara? Mi možemo biti uvjereni da:

(1) Isus je definitivno bio čovjek koji je postojao u prvom stoljeću. (2) On je imao brata koji se zvao Jakov. (3) On je na Grčkom bio nazvan Krist. (4) On je bio pogubljen ti-

Josip Flavije

jekom upraviteljstva Poncija Pilata za vladavine Tiberija Cezara. (5) On je bio razapet, standardna Rimska metoda pogubljenja. (6) On je razvio veliki broj sljedbenika i od Židova i od Pogana, utoliko da su oni za vladavine Nerona bili jarci ispaštaoci za spaljivanje Rima 64 AD.

Daljnju ranu referencu na Isusa nalazimo u pismu od Mar Bar-Serapiona, stoičkog filozofa, iz Rimske provincije Sirije. Većina izučavatelja datira ga na kratko nakon 73 AD. Bilo je napisano njegovom sinu dok je on bio zatvorenik. Ovdje navodimo dio ključnog odlomka:

“Što drugo možemo reći, kada su mudri na silu usporavani od tirana, njihova je mudrost zaplijenjena uvredama, i njihovi su umovi tlačeni i bez obrane? Kakav su dobitak Atenjani dobili ubijajući Sokrata? Glad i pošast došli su na njih kao kazna za njihov zločin. Što su dobili ljudi sa Samosa zato jer su spalili Pitagoru? Njihova je zemlja u trenutku bila pokrivena sa pijeskom. Što su Židovi dobili od toga što su ubili svog mudrog kralja? Upravo je nakon toga njihovo kraljevstvo bilo ukinuto. Bog je pravedno osvetio tu trojicu mudrih ljudi: Atenjani su umrli od gladi; Samijance je prekrilo more, i Židovi, opustošeni i odvučeni iz svog vlastitog kraljevstva, žive u potpunoj raspršenosti. Ali Sokrat nije mrtav, zbog Platona; niti je Pitagora, zbog skulpture June; niti je mudri kralj, zbog “novog zakona” kojeg je on bio odredio.”⁷

Mar Bar-Serapion nije bio Kršćanin. Ali je bio upoznat sa poviješću u regiji. “Mudri kralj” ovdje je Isus. On povezuje pogubljenje Isusa sa kaznom koju su Židovi doživjeli od Rimljana 70 - 73 AD. Zanimljivo je također i ukazivanje na “novi zakon.” Premda ne poznavajući Isusova učenja, on je identificirao različito vladanje Kršćana u tom drevnom svijetu i pripisao ga “novom zakonu” učenja mudrog kralja Isusa.

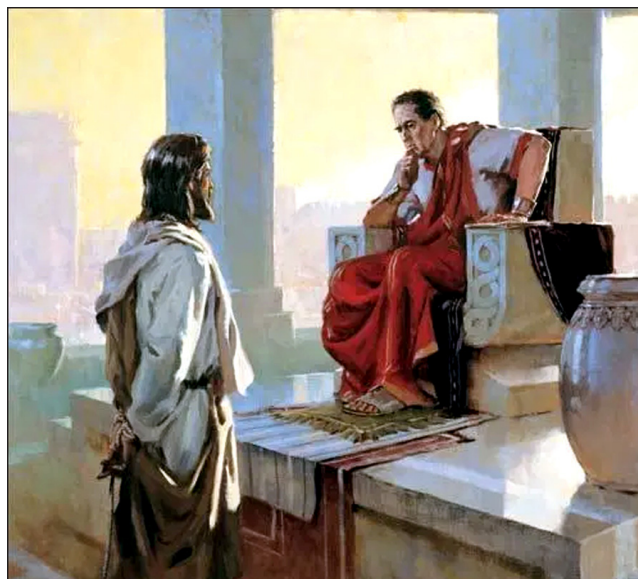
Kao referenca iz prvog stoljeća, to djelo snažno pojačava dokaz o Isusovom postojanju.

Referentna Djela Drugog Stoljeća

Plinije Mlađi bio je upravitelj Pontusa/Bitinije od 111 - 113 AD. On je pisao Rimskom Caru Trajanu, koji je vladao od 98 - 117 AD:

“Nikad nisam sudjelovao na suđenjima Kršćanima. Ja prema tome ne znam koje je prekršaje praksa kazniti ili istražiti i do koje mjere. I bio sam i to ne malo neodlučan, da li bi trebalo biti ikakve razlike s obzirom na dob ili nikakve razlike između jako mladih i mnogo starijih; da li pomilovanje treba dati za pokajanje, ili, ako je čovjek jednom bio Kršćanin, da mu se ne čini dobro da to prestane biti; da li treba kazniti samo ime, čak i bez prekršaja, ili samo prekršaje povezane sa imenom.

“U međuvremenu, u slučaju onih koji su mi bili dosuđeni kao Kršćani, primjetio sam slijedeći postupak: Ispitivao sam ih u vezi toga jesu li Kršćani; one koji su

Isus pred Pilatom

priznali ispitivao sam po drugi i treći puta, prijeteci im sa kaznom; naredio sam da se pogubi one koji bi i dalje ustrajali.”⁸

On dalje opisuje mnogo više o tome kako Kršćani vrše obožavanje i njihovo vladanje. Povijesničari čak imaju odgovor na njegovo pismo od Cara Trajana koji odobrava njegovo postupanje s Kršćanima. To pismo pokazuje da su Isusovi učenici bili veoma aktivni i da je njihovo obožavanje bilo javno poznato početkom drugog stoljeća. Teško da bi se to moglo očekivati od nepostojeće ličnosti u povijesti.

Biblijski Dokaz Isusovog Mesijanstva

Unutar same Biblije, postoje brojna proročanstva i praslike koje opisuju Isusovu službu. Proročanstva demonstriraju nešto što ne može biti objašnjeno svjetovnim, racionalnim izrazima. Naime, da je budućnost predskazana unutar Biblijskog teksta.

Pashalno Janje

Većina je ljudi upoznata sa povijesnom tradicijom Pashe, koja je bila napravljena u nekoliko filmova i videa koji su imali širom svijeta raširenu gledanost.⁹ Kada procjenjujemo nekoliko važnih detalja te pripovjesti, mi smo zapanjeni sa paralelom koju to ima sa iskustvom Isusove smrti. Evo samo nekoliko proročanstava koja su se pojedinačno ispunila na Isusu:

Pashalno Janje bilo je zaklano 14 Nisana. Tako je bilo i sa Isusom (3. Mojsijeva 23:5).

Pashalno Janje bilo je zaklano u 15h poslijepodne. Isus je umro u 15h poslijepodne (2. Mojsijeva 12:6).¹⁰

Nijedna kost Pashalnog Janjeta nije bila slomljena. Niti jedna Isusova kost nije bila slomljena (2. Mojsijeva 12:46).

Abrahamovo žrtovanje Izaka na Planini Moriji bilo je spriječeno. Isusovo raspeće bilo je ili na Gori Moriji ili veoma blizu.

Mojsije je podigao bakrenu zmiju na križ. Isus je bio podignut na križ (4. Mojsijeva 21:9; Ivan 3:14).¹¹

Isusove haljine bile su mu oduzete bacanjem ždrijeba (Psalam 22:18; Matej 27:35).

Te i mnoge druge proročanske praslike bile su u Hebrejskim Pismima stoljećima prije Isusovog rođenja. Mi ne vidimo nikakvo prirodno objašnjenje za poznavanje budućnosti. To je domena Boga. On to pruža vjernima tako da oni sa sigurnošću mogu znati da je Isus Krist zaista obećano sjeme Abrahamovo koje će blagosloviti sve porodice zemaljske.

Zaključak ovog površnog istraživanja dokaza o Isusovom postojanju, i dokaza iz Biblije da je Isus ispunio proročanstva Starog Zavjeta, pokazuje da je naša vjera temeljena na zdravim razlozima i da nije bez temelja. Mi stoga možemo prihvatiti Isusa kao našeg Gospodina i Učitelja i slijediti ga s pouzdanjem. Nagrada je mir uma danas, i poslije, prilika blagosloviti čovječanstvo za sva vremena.

— Ray Charlton

(1) Posebno Sextus Julius Africanus (oko 160 - 240 AD) i Georgius Syncellus (oko 800 AD).

(2) Wikipedija, "Povijesni Isus", i "Talus (povjesničar)."

(3) Publije (ili Gaj) Kornelije Tacit, 56 - 120 AD, smatran je jednim od najvećih Rimskih povijesničara (Wikipedija, Tacit).

(4) Tacit, Anali, Knjiga XV 62 - 65 AD.

(5) Josip Flavije, Židovske Starine 20:9:1.

Isus je bio naše Pashalno janje

(6) Izvrstan pregled iz Testimonium Flavianum (Starine 18:3.3) i iz toga proizlazeći zaključci, isto tako kao i izvori, mogu se naći u carm.org/regardingquotes-historian-josephus-about-jesus. Vidi također josephus.org/question.htm za obrazloženje da je ovaj odlomak u velikoj mjeri, iako ne u potpunosti, istinit.

(7) Wikipedija, Mara_bar_Serapion_on_Jesus

(8) faculty.georgetown.edu/jod/texts/pliny.html

(9) Osobito film Deset Zapovijedi iz 1958, koji je otvoreno izložio cijeloj jednoj generaciji detalje te Židovske tradicije.

(10) Vidi također R2953, "Između Dvije Večeri, Židovsko Gledanje."

(11) Hebrejska Pisma izvještavaju da je bakrena zmija bila stavljena na "stup" (npr. NS). Kao takav, morala je postojati poprečna greda da se bakrenu zmiju postavi, i zadrži na njemu, vrhu stupa. Prema tome, morao je biti neki oblik križa.

Dokaz za Izraelsku Dijasporu i Aliju

„A kad ih iščupam, ponovo ću im se smilovati i povesti natrag, svakoga na baštinu i zemlju njegovu” (Jeremija 12:15 JB).

Židovska dijaspora, ili egzil, odnosi se na raseljavanje Izraelaca ili Židova iz njihove pradjedovske zemlje (zemlje Izrael) i njihovo naknadno naseljavanje u drugim dijelovima svijeta.

Terminima Hebrejske Biblije, “egzil” označava sudbinu Izraelaca koji su bili odvedeni u izganstvo iz Kraljevstva Izrael tijekom 8 stoljeća Pr. Kr., i Judejaca iz Kraljevstva Jude koji su bili odvedeni u izgnanstvo tijekom 6 stoljeća Pr. Kr.

Za vrijeme izgnanstva, Judeji su postali poznati kao “Židovi,” Mordekaj Židov prvo je biblijsko spominjanje tog naziva (Estera 2:5).

Raseljenost Židova postojala je još nekoliko stoljeća prije pada Drugog Hrama, ali njihovo prebivanje u drugim zemljama obično nije bilo rezultat prisilnog preseljavanja. Prije sredine prvog stoljeća AD, osim u Judeji, Siriji, i Babilonu, ogromne Židovske zajednice postojale su u Rimskim provincijama Sirijske Palestine, Egipta, Krete i Sirenaki (Libija), i u samom Rimu. Nakon opsade Jeruzalema 63 pr. Kr., kada je Hasmonejsko kraljevstvo postalo protektoratom Rima, iseljavanje se je pojačalo.

Godine 6 AD rejon je postao organiziran kao Rim-ska provincija Judeja. Židovski pobunjenici pobunili su se protiv Rimskog Carstva 66 AD u Prvom Židovsko - Rimskom Ratu, vrhunac kojega je bilo uništenje Jeruzalema 70 AD. Tijekom opsade, Rimljani su uništili Drugi Hram i veći dio Jeruzalema.

Taj ključni trenutak eliminirao je simbolično središte Judaizma. Budući je Židovski identitet tada bio ograničen mnogi su Židovi preoblikovali novo samo - određenje i prilagodili se izgledu neodređenog razdoblja premještanja.

Dijaspora je bila uobičajena za mnoge narode još od antike. Međutim posebno je Židovska dijaspora proglašena negativnim, religioznim, doista metafizičkim, konotacijama tradicionalno pripisani riječima raspršivanje i egzil (galut), dva uvjeta koji su postali kombinacija. Engleski naziv dijaspora, koji je ušao u upotrebu već 1876, i Hebrejska riječ galut, pokrivaju sličan semantički domet, ali označavaju neke izrazite razlike.¹ Ono prvo nema tradicionalni ekvivalent u Hebrejskoj upotrebi.

Porijeklo Dijaspore

Grčka riječ dijaspora (raspršivanje) prvi se puta pojavljuje kao novo skovana riječ u Septuaginti prijevodu Starog Zavjeta, gdje se pojavljuje 14 puta, počev sa odlomkom koji glasi: eoe diaspora en parais basileiais tes ges (ti ćeš biti dijaspora ili biti ćeš raspršen u sva kraljevstva zemaljska) (5. Mojsijeva 28:25; i u 2. Kraljevima 17:23 deportacija Judejske elite u Babilon.)

Neki tvrde da je dijaspora počela sa Rimskim dvostrukim rušenjem Židovskih nacionalnih težnji. Veliki dio Evropske Židovske dijaspore potječe od Židovskih ratova koji su se dogodili između 66 i 135 AD. Međutim rast dijaspore Židovskih zajednica bio je postupan proces koji se je događao stoljećima, počev sa Asirskim uništenjem Izraela, Babilonskim uništenjem Jude, Rimskim uništenjem Judeje, i naknadnom vlašću Kršćana i Muslimana.

Nakon pobune protiv Rimljana, Židovsko religiozno i kulturno središte pomaknulo se u Babilonsku Židovsku zajednicu i njene učenjake. Za naraštaje koji su kasnije došli, uništenje Drugog Hrama počelo je predstavljati nedostatak nade za Židovski narod, koji je postao razbaštinjen i progonjen narod veći dio svoje povijesti. Bar Kobina pobuna bila je pobuna Židova u Rimskoj provinciji Judeji, koju je predvodio Šimun bar Koba, protiv Rimskog Carstva. Nakon te pobune Židovi su se sveli na skroz raspršeni narod.

Počevši od 63 AD, Rimski se je vlast nastavila sve do pobune od 66 - 70 AD. Ta Židovska borba za neza-

Ostatci ruševina iz Rimske ere u Jeruzalemu

visnost bila je skrhana nakon četiri godine, vrhunac čega je bilo zauzimanje Jeruzalema i spaljivanje i uništenje Hrama. Nakon toga, Židovska dijaspora bila je koncentrirana u Partiji (Perzija), Babilonu (Irak), i Arabiji, sa drugim Židovima s one strane Eufrata u Adiabeni (Kurdistan), u sjevernoj Evropi, i uz zapadnu Mediteransku obalu (Josip, Ratovi, Predgovor 1,2).

Alija ("uspon") je doseljavanje Židova iz dijaspore u Zemlju Izrael. Također definirana kao "čin uspinjanja" - to jest, prema Jeruzalemu - "stvaranje Alije" preseljenjem u Zemlju Izrael jedan je od osnovnih principa Sionizma. Zakon o Povratku Države Izrael daje Židovima i njihovim potomcima automatska prava što se tiče prebivališta i Izraelskog državljanstva.

Tijekom velikog dijela Židovske povijesti, većina je Židova živjela u dijaspori, gdje se je razvila Alija kao nacionalna težnja Židovskog naroda, iako se je ona počela ispunjavati tek s razvojem Sionističkog pokreta krajem devetnaestog stoljeća. Iako su neki Židovi ustanovili Peta Tikvu 1878, doseljavanje Židova u većem broju u Palestinu počelo je 1882.

Prema tradicionalnom Židovskom poretku knjiga u Starom Zavjetu, posljednja riječ posljednje knjige na izvornom Hebrejskom (2. Ljetopisa 36:23) je vey'a'al, zapovijedni glagolski oblik izveden iz istog korijena kao i aliya, a znači "i neka ide gore" (u Jeruzalem u Judi).

Ljetopisa 36:23 -- "Ovako veli perzijski kralj Kir: `Sva zemaljska kraljevstva dade mi Jahve, Bog nebeski. On mi naloži da mu sagradim Dom u Jeruzalemu, u Judeji. Tko je god među vama od svega njegova naroda, Bog njegov bio s njim, pa neka ide onamo!"

Prva Alija. Između 1882 i 1903, otprilike 35,000 Židova doselilo se u jugozapadno područje Sirije, tada provinciju Otomanskog Carstva. Većina od njih je došla iz područja Rumunjske i Rusije 1880 - ih. Migracija Židova iz Rusije u uzajamnoj je vezi sa kraj Ruskih pogroma (koji su također spriječili iseljavanje), sa oko 3 % Židova koji su emigrirali iz Evrope u Palestinu. Dok su te grupe izrazile zanimanje i "naklonost" za Palestinu, njih je bila samo nekolicina da bi obuhvatili cjelokupni masovni pokret, koji će doći u kasnijim valovima migracija. Većina je došla iz Ruskog Carstva, sa malim brojem koji je stigao iz Jemena.

Druga Alija. Između 1904 i 1914, 40,000 Židova doselilo se uglavnom iz Rusije na jugozapad Sirije, nakon pogroma i izbijanja antisemitizma u toj zemlji. Ta grupa, pod velikim utjecajem socijalističkih ideala, uspostavila je prvi kibuc 1909 i formirali su organizacije za samoodbranu, za suzbijanje sve većeg Arapskog neprijateljstva i da pomognu Židovima zaštititi njihove zajednice od Arapskih razbojnika. Prvi Svjetski Rat djelotvorno je završio Drugu Aliju.

Francuski Židovi prave Aliju

Treća Alija. Između 1919 i 1923, 40,000 Židova, uglavnom iz Istočne Evrope, stigli su probuđeni s Prvim Svjetskim Ratom. Britanska okupacija Palestine i Britanski Mandat omogućio je provođenje obećanja iz Balfourove Deklaracije iz 1917. Židovska populacija je dosegla na kraju 90,000 stanovnika.

Četvrta Alija. Između 1924 i 1929, stiglo je 82,000 Židova, mnogi kao rezultat povećanog antisemitizma u Poljskoj i širom Evrope. Imigracijske kvote Sjedinjenih Država držale su Židove podalje. Ta je grupa sačinjavala mnoge obitelji srednjeg staleža koji su se preselili u rastuće gradove, osnovali mala poduzeća, i laku industriju. Od tih, otprilike je 23,000 napustilo Poljsku.

Peta Alija. Između 1929 i 1939, sa usponom Nacizma u Njemačkoj, stigao je novi val od 250,000 imigranata. Većina, 174,000, stigla je između 1933 i 1936, nakon čega su sve veća ograničenja na useljavanje koja su donijeli Britanci učinili doseljavanje potajnim i ilegalnim, nazvanim Alija Bet.

Peta je Alija nadalje bila vršena gotovo u potpunosti iz Evrope, uglavnom iz Središnje Evrope (posebice iz Poljske, Njemačke, Austrije, i Čehoslovačke), ali također i iz Grčke. Peta je Alija sadržavala veliki broj profesionalaca, doktora, odvjetnika, i profesora, iz Njemačke. Židovsko stanovništvo u Palestini dostiglo je 450,000 godine 1940.

Ubrzo nakon uspona na vlast, Nacisti su pregovarali sa Židovskom Agencijom "Sporazum o Transferu," pod kojim su 50,000 Njemačkih Židova i njihova imovina vrijedna 100 milijuna dolara mogli biti preseljeni u Palestinu.

Rana Država (1948 - 1960)

Nakon Alija Bete, brojanje ili imenovanje pojedinačnih preseljavanja je prestalo, ali preseljenje nije. Veliki val Židovske imigracije, uglavnom iz post holokaustne Ev-

rope i Arapskog i Muslimanskog svijeta, dogodio se od 1948 do 1951. U tri i pol godine, Židovska populacija Izraela, koja je brojila 650,000 kod osnivanja države, više se je nego udvostručila sa prilivom od oko 688,000 imigranata. Godine 1949, u Izrael je bio stigao najveći broj ikada u jednoj godini, naime njih 249,954. To razdoblje useljavanja je često nazivano kibuc galijot (doslovno, pobiranje izgnanika), zbog velikog broja zajednica iz Židovske dijaspe koje su napravile Aliju.

Izrael grdi Židove zbog toga što se nisu bili odazvali na Sionističke ribare i vratili se u njihovu obećanu zemlju Palestinu. Učinak ali je bila nacionalna državnost 1948. Od vremena uspostave Države Izrael, više od 3 milijuna Židova se je preselilo u Izrael. Godine 2018, 44,5 % od ukupne Židovske populacije širom svijeta živi u Izraelu.

Ribari i Lovci – Jeremija 16:14-16

Jeremija 16 otkriva da će Bog najprije poslati “ribare” da namame Židove sa idealom Sionizma da se vrate u svoju zemlju. Ako to ne uspije, tada će Bog dopustiti “lovce” - progonstvo da odvuče Židove natrag u Obećanu Zemlju.²

Mojsije Montefiore posvetio se je filantropiji, posebno ublažavanju tjeskobe kod Židova u inozemstvu. Udruženje koje je on formirao imalo je divovsku i kompleksnu mašineriju za bavljenje sa problemom progonstva Židova, uključujući agencije za emigraciju i distribuciju, tehničke škole, zadruge, kreditne i štedne banke, i sistem stanova. To je također pomoglo velikom broju društava širom svijeta, čiji je rad bio povezan sa pomaganjem i rehabilitacijom Židovskih izbjeglica.

Mnogi Rothschildi bili su pristaše Sionizma. Godine 1917 Walter Rothschild, 2. barun Rothschilda, bio je naslovnik Balfourove Deklaracije Sionističke Federacije, koja je zadužila Britansku vladu za uspostavu Palestine kao nacionalnog doma za Židovski narod. James Jacob de Rothschild bio je zaštitnik prvog velikog naselja u Palestini kod Rishon-LeZiona, i kupio je od Otomanskih zemljoposjednika dijelove zemlje koji sada čine današnji Izrael.

To je bila samo nekolicina koji su bili instrument u započinjanju, “pustinja će ... procvjetati kao ruža.”

Lovci iz Jeremije 16 bili su posebno aktivni u Nacističkom Holokaustu od 1937 - 1945. Veliki talas antisemitskih “lovaca” na Židove nedavno se je nastavio. Antisemitski incidenti sada su se uzvisili u Britaniji, Francuskoj, Škotskoj, Švedskoj, i Americi, da imenujemo samo nekoliko. Jedno predviđanje je da će se unutar 15 godina svi Židovi iz Evrope vratiti u Izrael.

Država Izrael bila je uspostavljena 14 Svibnja, 1948, nakon sporazuma sa Ujedinjenim Narodima iz 29 Studenog, 1947

Uzajamna Povezanost Između Prvog i Drugog Dolaska Našeg Gospodina

Izaija 40:1,2: “Tješite, tješite moj narod, govori Bog vaš. Govorite srcu Jeruzalema, vičite mu da mu se ropstvo okonča, da mu je krivnja okajana, jer iz Jahvine ruke primi dvostruko za sve grijeha svoje.”

Tijekom prvog dolaska našeg Gospodina, on je govorio o Hramu i vremenu kada “ovdje neće ostati ni kamen na kamenu koji se neće porušiti” (Matej 24:2). Jasno je, Isus je bio prorekao uništenje Hrama u Jeruzalemu od strane Rimljana godine 70 AD. Početci dijaspe došli su ubrzo nakon što je prvi dio (naklonost) dvostrukog od 1845 godina završio 33 AD, kada je nacija bila odbačena.

Drugi dio (nemilost) dvostrukog od 1845 godina završio je 1878, nakon povratka našeg Gospodina. Zatim je 1882 počela Alija. To ponovno okupljanje, prema proročanstvu o suhim kostima u Ezekijelu 37, bio bi proces dovođenja kosti ka kosti, što je simboliziralo beživotnos Izraea kao nacije u Dijaspori (raspršivanju), počev od kraja njihovog dvostrukog godine 1878. Koža ih je simbolično prekrila kada su postali državom 1948. Nama je proročanski rečeno da će Drevni Dostojnici i ostatak Izraela biti probuđeni iz mrtvih, tako da će ih Duh Božji voditi i dovesti sve porodice zemaljske natrag u savršenstvo izgubljeno u Edenu.

— Austin Williams

(1) Galut, izgnanstvo, znači protjerani (iz Izraela). Dijaspore znači rasuti izgnanci.

(2) Napomena urednika: Neki Istraživači Biblije povezuju Jeremiju 16:16 sa retkom 17 i tvrde da se odnosi na rasipanje Izraela, a ne reci 14,15 koji se odnose na povratak Izraela.

Dovršenje Evanđeoskog Doba

„Sjedavši, izbraše dobre u sudove, a zle baciše napolje. Tako će biti na pošljedku vijeka”
(Matej 13:48,49 DK).

Otpriblike posljednjih Bog stvorio Adama i Evu, On ih je zadužio da vladaju svijetom (1. Mojsijeva 1:28). Bog im je dao slobodnu volju ili da žive poslušno u Njegovoj mudrosti, ili da budu neposlušni jedući sa drveta spoznaje dobra i zla (1. Mojsijeva 2:9). Njihova odluka da ne poslušaju i da jedu zabranjeni plod vodila je do njihove patnje i smrti i isto za svo čovječanstvo. Međutim, Bog im je dao nadu u spasitelja (1. Mojsijeva 3:15).

1900 godina, razdoblje poznato kao Evanđeosko Doba nastavilo se je do današnjeg vremena. Sa takvom dugom erom koja je naizgled protekla bez cilja, sljedeće tri stvari zaslužuju razmatranje: (1) Zašto je naš Nebeski Otac predodredio Evanđeosko Doba, (2) Kako bi Gospodinov narod trebao biti oblikovan od onih prije nas i događajima koji su odvili tijekom Evanđeoskog Doba, i (3) Što bi dovršenje Evanđeoskog Doba trebalo značiti za nas?

Zašto Je Naš Nebeski Otac Predodredio Evanđeosko Doba

Sveto Pismo otkriva da je Bog odredio načine u vezi s tim kako će Njegovi planovi biti ostvareni. Razmotrite Izaija 14:24, “Zakle se Gospod nad vojskama govoreći: doista, biće kako sam smislio, i kako sam naumio izvršiti se.”

Osim toga, u Hebrejima 4:3 (Šarić), Apostol, ukazujući na našeg Nebeskog Oca, navodi, djelomice, “ako su djela i bila gotova od postanja svijeta.”

Ovi tekstovi povećavaju naše razumijevanje izvještaja iz Prve Mojsijeve, gdje je nakon šestog stvaralačkog dana, Bog počnuo u sedmi dan od svih Svojih djela; što znači da je u Božjem planu, sve bilo u potpunosti raspoređeno, jednom kada je sedmi dan počeo, za konačni blagoslov čovječanstva, na božanski priznat i progresivan način. To se je odigralo kroz tri manifestacije božanske providnosti o kojima apostoli govore - prijašnji svijet, sadašnji zli svijet, i budući svijet.

Na samom početku prijašnjeg svijeta, Adam je ubrzo otpao od savršenosti. Stoga je njegovo potomstvo kroz vijekove naslijedilo, kroz njega, grijeh, propadanje, i smrt. Međutim, postojao je tračak nade da će se

dogoditi spasenje. Zabilježeno je da sjeme žene treba uništiti zmiju i tako iskorijeniti zlo (1. Mojsijeva 3:15). To se jednostavno nije dogodilo tijekom prvog svijeta, prije potopa.

U drugom od ta tri svijeta (svijetu koji je sada, ili sadašnjem zlom svijetu), postoje tri odvojena doba. Prvo je bilo Patrijarhalno Doba, uključujući Abrahama, kojemu je Bog bio obećao da se kroz njegovo sjeme budu blagoslovile sve porodice zemaljske. Ali spasenje nije došlo tijekom tog doba. Uslijedilo je Židovsko Doba, od Jakovljeve smrti pa do kraja proročanstva o 70 tjedana (Danijel 9:24). Bog je bio ušao u savez sa Izraelom po tijelu. Oni su bili pozvani od Boga biti Njegovim posebnim narodom, i da pripreme svoja srca, da bi mogli biti sudionicima u Kraljevstvu. Ipak, spasenje čovječanstva nije bilo postignuto tijekom Židovskog Doba.

Priprema i Oblikovanje Božjeg Naroda Tijekom Evanđeoskog Doba

Posljednja od tri ere tijekom sadašnjeg zlog svijeta je Evanđeosko Doba. Njegova je svrha otkupiti Adama i čovječanstvo, i razviti svećenstvo koje će ih blagosloviti u Kristovom Kraljevstvu. Ono je počelo 29 AD kada je Isus bio kršten na Jordanu i primio sveti Duh.

“Otada počne Isus učiti i govoriti: pokajte se, jer se približi carstvo nebesko” (Matej 4:17). Oni koji su prigrlili njegove riječi postali su njegovim učenicima.

“Pokajte se jer se približilo Kraljevstvo Nebesko.”

Međutim, oni još uvijek nisu razumjeli njegove prisposobe, ili proročanstva, zato što sveti Duh još nije bio izliven.

Na početku Evandeoskog Doba, mi učimo u utjecaju Isusove službe. Ivan Krstitelj kaže, "gle, jagnje Božije koje uze na se grijehe svijeta" (Ivan 1:29). Ivan je objavio evandeosku poruku na njegovom početku. (Na Grčkom, "evanđelje," Strong's 2098, je euaggelion, "radosne vijesti" spasenja kroz Krista.) Evandeosko je Doba to razdoblje kada je objavljivana dobra vijest o budućim blagoslovima za sve: da će kroz Isusovu otkupnu žrtvu na Kalvariji, čovječanstvo biti podignuto iz groba, i da će tijekom kraljevstva pravednosti, svi imati priliku restauracije savršenog života izgubljenog kroz Adamovu neposlušnost.

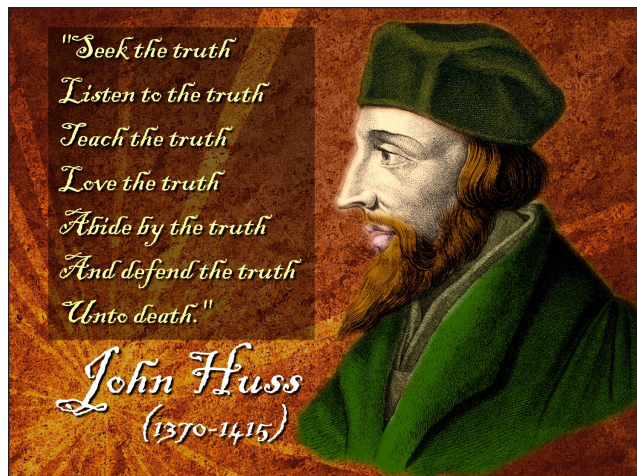
Drugi aspekt Evandeoskog Doba bavi se sa pozivanjem Kristovog tijela iz svijeta. Ako pojedinac kroz posvećenje da svoje sve Gospodinu, i bude u potpunosti preobražen svetim Duhom, on će biti među nekolicinom koji su se dokazali dostojnima da sudjeluju u božanskoj prirodi (2. Petrova 1:3-10). Kao sunasljednici s Kristom, oni će pomoći blagoslivljati sve porodice zemaljske.

"I kad otidem i pripraviću mjesto, opet ću doći i uzet ću vas k sebi, da i vi budete, gdje sam ja" (Ivan 14:3 Šarić). Nakon Isusovog raspeća 33 AD, više od 1800 godina je proteklo prije nego se je on nevidljivo vratio kod svog drugog dolaska. Međutim, Evandeosko se Doba nastavlja sve do sada i nastaviti će se sve dok Kristovo tijelo ne bude bilo potpuno. To dugo razdoblje izabiranja Crkve odražava visoki standard kojeg je naš Nebeski Otac uspostavio za one koji su Njegovi.

Kako je vrijeme prolazilo, tako su i Apostoli. Sveto Pismo ne otkriva nikakav detaljan izvještaj o Krćanskoj povijesti nakon njihove smrti. Međutim, i kroz seriju vizija koje je zapisao Apostol Ivan (Otkrivenje 2 i 3), i svjetovne izvještaje o Kršćanstvu, nama su dati drugi tragovi i izvješća što se tiče iskustava, kušnji, i rasta prave Crkve, dok je bila pod brigom i vodstvom našeg Gospodina.

Što se tiče nekolicine vjernih koji su nam prethodili, oni su se bili lišili zemaljskih prioriteta i prednosti življenja u vremenima društvenih i vjerskih previranja.

Mi bi smo trebali biti nadahnuti pobijediti kada razmatramo one prije nas, počev od Židova koji su, pod početka rane crkve, nastojali preobraziti svoje misli i djela sa učenja Zakona na nove standarde Kršćanstva. Mi bi smo trebali biti nadahnuti na pobjeđivanje kada razmišljamo o vjernim svetima koji su živjeli kroz razdoblja gorkog progonstva. Mi bi smo trebali biti nadahnuti na pobjeđivanje razmišljajući o onima koji su ostali vjerni Bogu tijekom uspona Čovjeka Grijeha i

John Hus, spaljen na lomači zbog svoje vjernosti

kada je on razvodnio sve ono za što je pravo Crkvi bilo namijenjeno da zastupa kada se je ujedinio sa moći civilne vladavine.

Mi bi smo trebali biti nadahnuti da pobjeđujemo kada razmišljamo o našoj braći koji su ustrajali tijekom vladavine otpadničke crkve i mračnog vijeka Kršćanstva, kada se relativna nekolicina nije prepustila opasnom utjecaju lažne doktrine, koja je tada prevladavala. Mi bi smo trebali biti nadahnuti da pobjedimo, razmišljajući o našoj braći koja su odvažno govorila protiv sustavnog pokolja onih koje se smatralo hereticima. Mi bi smo trebali biti nadahnuti da pobjedimo kada razmišljamo o onima tijekom našeg životnog vijeka s kojima smo uživali dražesno zajedništvo dok su bili s ovu stranu zavjese, koji nisu bili mlaki, nego su sa žarom služili Bogu u svemu što su činili, premda okruženi sa svijetom mnogih "svjetlucavih stvari" koje imaju za svrhu iskušati nas i odvratiti od našeg saveza žrtve (Psalam 50:5).

Što Dovođenje Evandeoskog Doba Znači

Od njegovog pada u Eden, proteklo je gotovo 6150 godina. Ljudska obitelj nastavlja patiti zbog onoga što je bilo izgubljeno u Adamu. Međutim, oslobađanje čovječanstva od te kazne ostaje tajnom masama. Sjeme obećanja je naš Gospodin, ali dolazeće dovršenje Evandeoskog Doba pruža veliku nadu postajanja njegovim suradnicima; sudjelovanja u njegovoj slavi, vladanja s njim i suđenja čovječanstvu u pravednosti tijekom trećeg budućeg svijeta (Galaćanima 3:16,29). Prema tome, što mi prije potvrdimo naš poziv i izbor, prije će zemaljska iscrpljujuća noć doći kraju.

"U ono će vrijeme ustati Mihael, veliki knez koji štiti sinove tvog naroda. Bit će to vrijeme tjeskobe kakve ne bijaše otkako je ljudi pa do toga vremena. U ono vrijeme tvoj će se narod spasiti - svi koji se nadu zapisani u

Knjizi” (Danijel 12:1). To što se sinovi Božjeg naroda vraćaju u Izrael dokaz je da ih Mihael (tko je kao Bog) štiti, u prvom dijelu svoje prisutnosti. Svjetski ratovi i depresije dokaz su vremena nevolje za tiranske vladavine i religije. Smanjivanje Kršćanstva je dokaz da je vjerna crkva blizu svojem upotpunjenju. Dovođenje ploda Evanđeoskog Doba je pred vratima.

Mnogi dokazi upućuju na približavanje dovršetka. Danas postoji sve veća svijest o ljudskim pravima, pravima žena, ekonomskoj jednaskosti, itd. kakva nikada prije nije postojala. Osim toga, znaci iz Danijela 12:4 postaju sve intenzivniji iz dana u dan.

Babilon Veliki, kao lažni sistem, bio je odbačen iz božanske naklonosti tijekom ovog vremena žetve (Otkrivenje 18:4), i tako se umanjuje zli utjecaj na mase.

Rasipanje, i kasnije ponovno okupljanje Izraela, bilo je predskazano u Biblijskom proročanstvu. Bog je bio dozvolio Rimskim vojskama da dođu na Jeruzalem

70 AD Rimljani su uništili Židovski hram i kasnije su srušili grad sa zemljom. Židovi su bili rasuti na sve strane svijeta. Međutim, bilo je predskazano da će Židovski narod kasnije biti ponovno okupljen. “U dan onaj: Jahve će drugi put ruku pružiti da otkupi Ostatak svoga naroda, ... sabrat će Izraelu prognanike i skupiti Judi raspršene sa sva četiri kraja zemlje” (Izaija 11:11, 12). Premda su to sve dokazi o dolazećem dovršetku, Evanđeosko se Doba nastavlja.

Povijesni izvještaji i sjećanja koja nosimo o našoj braći koji su nam prethodili daju nam bogatu perspektivu o dragocjenim obećanjima Svetog Pisma koja će biti naša nastavimo li hoditi uskim putem. Poput nekolicine vjernih prije nas, i mi smo osnaženi sa Isusovim riječima u Mateju 28:20 sve do vrhunca Evanđeoskog Doba. “I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka vijeka” (DK).

— *Brian Montague*